



Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+”

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

THE PROJECT IN SHORT



ACRONYM

NARRATE

TITLE

Building a narrative approach fostering collaboration between preschools and libraries

FUNDING PROGRAMME

ERASMUS+

LENGTH

2020-2023

GENERAL OBJECTIVE

The general objective of NARRATE is to foster quality in preschool education through increased attention to the narrative approach.

SPECIFIC OBJECTIVES

The specific objectives are:

1. To develop the narrative approach in preschools, adopting the appropriate tools to arrange the context, planning activities and evaluating the outcomes.
2. To improve the collaboration between preschools and libraries for enhancing the narrative curriculum and giving value and visibility to the spontaneous narrative production of the children
3. To increase preschool teachers' professional skills on the narrative approach/curriculum.

RESULTS

1. Handbook on Narrative Approach implementation in Early education
2. Evaluation Toolbox: Self-Assessment, Monitoring, Impact Assessment
3. Stories from children to children: original childhood literature products

PARTNERS

Municipality of Piteå (SE)

Municipality of Imola(IT), Sweden Emilia Romagna Network – SERN (IT), Elmer (BE), University of Bologna (IT), Tallinn Meelespea Kindergarden (EE)

WEBSITE

<https://www.narrate-project.eu/>





SISUKORD

PRESENTATSIOON	6
PEATÜKK 1 - SISSEJUHATUS	7
1.SAMIA tööriistakasti tööriistad	7
PEATÜKK 2 - ILSE/KVALI	8
1.ILSE/kvali	8
2.ILSE/KVALI: kuidas seda arendati.	9
3.uuringu tulemused	11
4.Järeldused	14
5.Lisa	14
PEATÜKK 3 - ILSE/KVANTI	17
1.ILSE/kvanti	17
2.ILSE/kvanti : KUIDAS SEDA ARENDATI	18
3.Individuaalne profiil	21
4.Kogukonna profiil	25
5.Lisa 2	27
PEATÜKK 4 - NAM/PÄEVIK	31
1.NAM/päevik	31
2.NAM/päevik: KUIDAS SEE VÄLJA ARENDATI	32
3.Ühe sündmuse uurimistulemused	34
4.Hindavad kommentaarid	36
5.Lisa 3	36
PEATÜKK 5 - UNI/NIMEKIRI	39
1.UNI/nimekiri	39
2.UNI/nimekiri: kuidas seda arendati	40
3.Juhtumi uurimise tulemused	47
4.Märkused ja kommentaarid	52
5.Annex 5 - UNI/nimekiri	53
METOODILISED VIITED	67

Presentatsioon

Üldiselt kõneldes on monitoorimine innovatsiooniprojektiga seotud andmete kogumise ning analüüsimise protsess. Varase alushariduse puhul aitab monitoorimine koolitajatel ning laste peredel projekti faase jälgida. Monitoorimine kindlustab, et projektiga saavutatakse eeldatud eesmärgid. Sellega varustatakse ka kaasatud koolituskogukonnale dokumentatsioon, millega saab jälgida seda, kuidas projekt ellu viidi, määratleda projekti jooksvad eesmärgid ning lõppeesmärgid.

Nii sisemonitooring (mida teostavad õpetajad enesehindamistegevusena) kui välismonitooring (mida teostavad teised professionaalid/välisvaatlejad) on osaks laiemast hindamisprotsessist, milles kasutatakse erinevaid abivahendeid. Nii sise- kui välismonitooringu ühiseks eesmärgiks on erinevate projekti-tegevuste kohta info kogumine.

Erasmuse projekt "Narratiivse lähenemise ülesehitamine, soodustamaks koostööd eelkoolide ja raamatukogude vahel." Illustreerib innovatiivset ettepanekut haridusliku konteksti loomiseks, milles soodustatakse laste spontaanseid narratiive. Selleks, et läbi viia projektis ettenähtud hindamis- ja monitoorimistegevusi, loodi töövahend SAMIA (Self-Assessment, Monitoring, Impact, Assessment – enesehindamine, monitoorimine, mõju, hinnang).

Tegemist on töövahendiga, mis oleks kaaslaseks kogu varase alusharidusteenuse rajal, olles vajalik narratiivse lähenemise rakendamisel ja mida kirjeldatakse detailselt MINA-käsiraamatus (Handbook on the Narrative Approach implementation in Early Education – Käsiraamat narratiivse lähenemise rakendamisest varases alushariduses).

Võib öelda, et MINA käsiraamat ning SAMIA töövahend täiendavad üksteist täiuslikult. Ja seda mitte ainult jälgides teekonda teooriast praktikani, vaid vaadeldes hoolikalt, et defineerida ja säilitada tingimused, mis julgustavad kokkulepitu omaksvõttu ja rakendamist.

Termin omaksvõtt eeldab, et igat uuendust saadab suunamine, et üheskoos, grupina jõuda ühistöö tähenduseni, ilma milleta puuduks teadlik muudatus igapäevastes pedagoogilistes praktikates.

Prof. Felice Carugati

Neuropsychiatrist

Full professor (retired) of Psychology of
Development and Education

Alma Mater Studiorum University of Bologna



Sissejuhatus

1. TÖÖRIISTAD SAMIA TÖÖRIISTAKASTIS

SAMIA tööriistakastis on neli originaalset tööriista. Need vahendid on välja töötatud narratiivse lähenemise rakendamise toetamiseks ja jälgimiseks, nagu me selgitame IO1: MINA "Handbook on The Narrative Approach Implementation in Early Education" (Käsiraamat narratiivse lähenemise rakendamise kohta varajases hariduses).

Need vahendid on järgmised:

- ILSE-KVALI:** Pikaajalise enesehindamisprotsessi suurendamine kooli personali hulgas: ILSE-kvalitatiivne
- ILSE-KVANTI:** Pikaajalise enesehindamisprotsessi suurendamine kooli personali hulgas: ILSE-kvantitatiivne
- NAM-PÄEVIK:** Narratiivne tegevuse jälgimine
- UNI-NIMEKIRI:** Kasulik narratiivne näitaja narratiivse lähenemise kasutuselevõtu mõju hindamiseks alushariduse teenustes

Iga muutus koolikeskkonnas vajab süstemaatilist kontrolli-tegevust kogu protsessi kohta" ja seetõttu on vaja rakendada süstemaatilist ja pikaajalist teabe kogumist

Need on vahendid, mis koguvad organisatsioonilist, professionaalset, hariduslikku ja didaktilist teavet narratiivse lähenemise ettepaneku kasutamisele orienteeritud koolieelse teenuse kontekstis.

Need vahendid on välja töötatud selle uuendusliku projekti idee levitamise soodustamiseks ja toetamiseks; neid on rakendanud ja katsetanud Erasmuse projektis "Narratiivse lähenemisviisi loomine, mis soodustab koostööd koolieelsete lasteasutuste ja raamatukogude vahel" osalevad rahvusvahelised meeskonnad.

Iga vahend on korraldatud lähtudes kasutaja vaatenurgast, kes on huvitatud uuenduslikust ettepanekust, kuid kes peab selle integreerima oma hariduskonteksti omadustega, millel võib olla palju eripärasid, mis tõenäoliselt erinevad partnerite poolt teatatud omadustest, näiteks

- projektipartnerite ühistest eeskirjadest erinevad juhtimisreeglid
- erinev lähenemine haridusteenuste igapäevase korralduse paindlikkusele
- heterogeenne või homogeenne lasterühm
- erinevad ruumid koolieelses teenuses ja väljaspool seda

SAMIA tööriistakastis on määratletud kolm konkreetset hetke narratiivse lähenemisviisi rakendamise protsessi käigus:

- alguses: pedagoogidele ja õpetajatele viitavate asjakohaste tunnuste süvaanalüüs
- Narrate lähenemisviisi tegevuse rakendamise ajal: laste spontaansete jutustuste tuvastamise ja produtseerimise jälgimine (IO1, 4. peatükk)
- lõpus: uuendusliku narratiivse lähenemise kasutuselevõtuga kaasnenud muutuste hindamine konkreetse koolieelse lasteasutuse hariduskeskkonnas.

SAMIA tööriistakastis olevaid tööriistu on lihtne kasutada.

Peatüki sisu on korraldatud nii, et see hõlbustaks töövahendi kasutamise üle mõtisklemist.

Igas peatükis tutvustatakse ja illustreeritakse ühte SAMIA tööriistakasti kuuluvat vahendit. Iga tööriista kohta pakutakse kokkuvõtte vormi vastavalt 5w reeglile (Kes, Mis, Kus, Millal, Miks).

Igähele neist järgnevad juhtumiuuringud ja konkreetset näited. Lisaks tuleb esitada kogu teave hinde arvutamiseks, kus see on vajalik.

Andmete jagamine selle kohta, mida on rakendatud (pedagoogide, õpetajate ja ka laste perede vahel), on põhiline samm, et ehitada üles hariduskogukond, mis on üha enam tähelepanelikum laste ressursside ja võimete suhtes.

See on viis, kuidas hoida lapsi üha enam haridustegevuse keskmes.

Lõpetuseks tahame tänada kõiki õpetajaid ja lapsi, kes on meiega seda kolmeaastast seiklust jaganud.

PATRIZIA SELLERI
CHIARA BORSARI
MARTINA BENVENUTI
ALMA MATER STUDIORUM UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

MÄRKUSED

Me kasutame sõna "õpetajad" kõigi praktikute kohta, kes hoolitsevad beebide, väikelaste ja laste õppimise eest ja hõlbustavad seda väljaspool kodu.

PEATÜKK II

ILSE/kvali

1. ILSE/KVALI

Pikaajalise kooli personali enesehindamise protsessi parendamine: ILSE/kvalitatiivne

NIMI	ILSE/kvalitatiivne (ILSE/kvali) Kvalitatiivne versioon 7 teemat kokku 22ks avatud küsimuseks
KES	Alushariduse teenistuse juht, kes huvitatud narratiivse arengu ettepaneku rakendamisest
MILLAL	Protsessi alguses, et otsustada NA rakendamise üle ühes või mitmes teenuses
KUS	Alushariduse teenustes, mis seotud NA rakendamisega
MIS	Koguda õpetajate mõtteid NA kõige olulisemate teemade kohta. Hinnata, mida õpetajad NA kohta juba teavad. Tuvastada teemad, mida arutada spetsiifilistel koolitustel nagu lugude jutustamine lastele, laste spontaansed narratiivid ja kuidas lasteraamatuid õigesti kasutada.
MIKS	Et mõista alguspunkti ja nende õpetajate tugevusi ja nõrkusi, kes töötavad nende hariduslike teenustega, kus NA soovitakse rakendada.

MILLINE ON EESMÄRK

ILSE/kvali eesmärgiks on koguda spetsiifilist informatsiooni koolikonteksti iseloomustamiseks, millele küsimustik suunatud. Administratsioon (või koolidirektor), kes küsimustiku oma õpetajatele esitab, saab kogutud andmeid kasutada otsustamiseks, kas on vajalik koolitus NA kasutuselevõtuks ja millistes valdkondades on vajalik peegeldamine, et uut meetodit kasutusele võtta.

Kui paluda personalil seda küsimustikku mitte-avatud küsimustega täiendada, annab see etnilise pildi õpetajate arvamusest NA kohta ja sellest, kuidas nad väärtustavad laste spontaanseid narratiive.

KUIDAS KASUTADA

Oluline on paluda küsimustik täita kõigil õpetajatel. Küsimustikuga käib koos lühike töövahendi eesmärki, anonüümsuse garanteerimist ja meetodi kasutamise igal ajal katkestamist tutvustav sissejuhatus.

KUIDAS TULEMUSI HINNATA

ILSE/kvali on testitud Rootsis, Eestis, Belgias ja Itaalias. Testijateks olid kõigist nendest riikidest projekti kaasatud õpetajad. Testitud on ka teiste õpetajate poolt, kes antud projekti kaasatud polnud, kuid kes on samast viiest riigist.

Et kogutud vastuseid analüüsida, on oluline mõista, milliseid sõnu õpetajad

NA kirjeldamisel kõige tiheimini kasutavad. Sest nendes peitub projekti ettepanekute esitus. Kogu see informatsioon aitab valida alguspunkti. Näiteks milline õpetajategrupp on NA rakendamisse kaasamiseks sobivaim kooli igapäevaelus.

Järgmiseks on oluline tähelepanu pöörata sellele, kuidas õpetajad räägivad seosest Na ja lugude jutustamise vahel ning kuidas nad kirjeldavad seoseid ruumikorralduse ja võimaluste pakkumise vahel laste spontaanse narratiivi julgustamisel. Esmasest analüüsist tekivad kategooriad, mis NA rakendamise alguspunktiks on.



Lõpetuseks on oluline analüüsida koolitusvajadusi, mida väljendavad õpetajad Narratiivse lähenemise reeglites (MINA käsiraamat, ptk. 3) Samal ajal on otsustava tähendusega mõista, kas õpetajad usuvad, et NA aitab lapsi õppimises ja arenemises.. See annab meile olulist informatsiooni koolitusvajadusest. Esitatakse nende kategooriate analüüs, mis vahendi testimisfaasis esile kerkisid: esitletakse ILSE/kvali.

2. ILSE/KVALI: KUIDAS SEDA ARENDATI.

ILSE/kvali on kvalitatiivne vahend, mis koosneb 7 teemast kokku 22 avatud küsimusega. Seda arendati teoreetilise raamistiku baasil, mis Narrate projektiga seotud ja mida esitletakse MINA käsiraamatus, ptk 3. ILSE/kvali sissejuhatavas osas esitatakse koostööpalve projekti kaasatud õpetajatele. (Tab.1)

TAB1:EESMÄRKIDE KIRJELDUS JA PALVE KOOSTÖÖKS



Narratiivse lähenemise ülesehitamine tugevdades koostööd eelkoolide ja raamatukogude vahel NARRATE Projekt

Armas õpetaja!
 Selle küsimustiku eesmärgiks on eelkooli- ja lasteaiaõpetajate vaatevinkli väljaselgitamine igapäevategevuste kohta ning ideede kohta, mis neid inspireerivad ja organiseerivad.
 Küsimustik on koostatud Erasmus Narrate Projekti raames, milles peetakse laste narratiive nende õppimise ja arengu seisukohast oluliseks töövahendiks.
 Me palume Teilt kootööd, täitke palun järgmistel lehekülgedel olev küsimustik. Tuletame Teile meelde, et Teil pole kohustust vastata, samuti pole õigeid ja valesid vastuseid ja võite vastamise ka igal hetkel katkestada.
 Küsimustik on täielikult anonüümne, saadud andmeid kasutatakse kogumina ja neid pole kuidagi võimalik Teie isikuga seostada.
 Lisainformatsiooni saamiseks palun kontakteeruda
 [vastavalt GDPR/Andmekaitseadusele]
 Koostöö eest tänades
 [Info selle kohta, kes küsimustiku õpetajatele saadab]
 Allkiri
 Kuupäev

Esimene osa/teema küsimustikust kogub üldandmeid kooliorganisatsiooni kohta (Tab.2). Avatud küsimusi on 3. Nende küsimuste põhieesmärk on uurida konteksti karakteristikuid nagu laste vanust klassis ja kui mitu õpetajat sama klassiga töötab.

TAB. 2: ÜLDINFORMATSIOON¹

Lastesõim **Lasteaed** **Kool**

Teie klassis või rühmas:

Kui mitu last vanuses1 vanuses2 vanuses3

vanuses4 vanuses5 vanuses6

Every week, how many teachers work with you and your children?

Teise ILSE/kvali teemaga on soov uurida, kas igapäevaste tegevuste hulgas juba leidub lugudejutustamise moment ja kas juba toimib süsteemne koostöö raamatukoguga (Tab.3). Eesmärgiks on välja selgitada, kas koolirutiin sisaldab spetsiifilisi hetki, mil lugude jutustamine aset leiab ja mitu korda nädalas sellele kogemusele julgustatakse. Viide on reeglile 10 Dekaloogis (MINA käsiraamat, ptk. 3).

¹ Kooli tüübi määramiseks peab sisestama selle, mida antud riigis kasutatakse

TAB. 3: LUGUDEJUTUSTAMINE

Kas planeeritud tegevuste ajal on lugude jutustamisele pühendatud aeg (täiskasvanud hõlmatud lugude ja jutustuste ettelugemisega või isegi lugude jutustamisega)?

Jah/Ei

Kui jah, siis kui mitu korda? Iga päev Mitu korda nädalas?

Muu....

Kas eksisteerib süsteemne koostöö raamatukogudega? Jah Ei

Kolmas teema püüab koguda informatsiooni koolikorralduse spetsiifilise aspekti kohta. Eesmärgiks on aru saada, kas koolis või selle lähimbruses on ala, mis pühendatud laste narratiividele. Samuti on soov mõista, kuidas need alad organiseeritud (Tab. 4).

TAB. 4: ALAD//KORRALDUS

Kas teie koolis (sees/väljas) on ala või nurgake, mida saate defineerida kui "laste narratiividele pühendatud"?

Jah/Ei

Kui Jah, siis kuidas see organiseeritud on?

.....

Kas teie kooli lähikonnas on kohti, kus saaks mõnda ala laste narratiivide jaoks kasutada?

Jah/Ei

Kui Jah, siis milline koht see on?

.....

Neljas teema küsib õpetajatelt, kuidas nad toetavad laste spontaansid narrative (Tab.5). Need küsimused viitavad Reeglitele 3 – 6 – 7– 8 –9 viidatud dekalogis, MINA käsiraamatus, ptk. 3.

TAB. 5: LASTE SPONTAANSE NARRATIIVI TOETAMINE.

Narratiivne kaart

Mida saab õpetaja teha laste spontaansete narratiivide toetamiseks ja jätkamiseks?

.....

Päästik/käivitaja

Mis annab Teie arvates ühele või enamatele lastele tõe spontaanseks narratiiviks koolipäeva jooksul?

.....

Viies teema on väärtustest ja esteetilisest orientatsiooni rollist laste arengu- ja õppeprotsessis. (Tab. 6). Viide on Dekalooži Reeglile 2, MINA käsiraamat, ptk. 3.

TAB.6: ESTEETILINE ORIENTATSIOON

Kas esteetiliste(artistlike) ja loominguliste aspektide rõhutamine laste narratiivses toodangus annab tõe laste arengule ja õppimisele?

Jah/Ei

Kui Jah, siis millisel moel? Kas võiksite, palun, näite tuua?

.....

Narratiivse lähenemise rakendamine teie hariduspraktikates võib muuta teie klassi (õpetajate ja laste) heaolu.

Jah/Ei.

Juhul kui Jah, siis millisel moel?

.....

Kas võite öelda, millal õpilased Teid viimati üllatasid ja naerma ajasid?

.....



Kuues teema kaevub lugude jutustamise ning narratiivide vahelisse erinevusse (Tab. 7). Küsimus palub defineerida, mida õpetaja narratiivse lähenemise all silmas peab ja kuidas mõtestab – sellest saab kogu protsessi alguspunkt.

TAB.7: NARRATIIVNE LÄHENEMINE

Kuidas narratiivset lähenemist (NA) ideed oma sõnadega kirjeldaksite?

.....

Küsimustiku viimases osas (seitsmes teema) uuritakse õpetajate koolitusvajadust, juhul kui juhtkond selle lähenemise otsustab omaks võtta (Tab.8). Sellisel moel on otseselt õpetajate hääle kaudu võimalik mõista haridusliku ja professionaalse nõrkuse elemente, mis nende vastustes kajastuvad.

TAB.8: ÕPETAJATE KOOLITAMINE

Kas oma haridustee, koolituste või kogemuse põhjal olete kuulnud narratiivsest lähenemisest hariduslikes tegevustes?

Jah/Ei

Kui Jah, siis kus?

.....

Kas oma haridustee, koolituste või kogemuse põhjal olete kokku puutunud teemaga, mis tundub lähedane narratiivse lähenemise ideega hariduslikes tegevustes?

Jah/Ei

Kui Jah, siis kus?

.....

Mis on teie arvates, mõeldes ideele narratiivsest lähenemisest, Teie koolitusvajadused?

.....

3. UURINGU TULEMUSED

Vastuste analüüs, mille olid formuleerinud õpetajad, kellel paluti ILSE/kvali küsimustikule vastata, viis viie põhikategooria defineerimiseni:

1. Lugude jutustamine vs. narratiivid
2. Ruumid
3. Materjalid
4. Täiskasvanu roll
5. Kogemused

1. Lugude jutustamine vs. Narratiivid

Esimene kategooria uurib erinevust lugude jutustamise ja laste narratiivide vahel, mis tuleneb vastustest küsimustikule.

Järgnevate vastuste analüüsist:

“Kas teie koolis (sees/väljas) on ala või nurgake, mida saate defineerida kui “laste narratiividele pühendatud”?

“Kas teie kooli lähikonnas on kohti, kus saaks mõnda ala laste narratiivide jaoks kasutada?”

Tekib kontinuum – pidev ja katkematu kulgemine.

Esimest sammast kirjeldavad õpetajad, kelle jaoks laste narratiiv langeb suuresti kokku lugude jutustamisega ja seetõttu viidatakse suulistele narratiividele, mis kasutavad suulist keelt kui peamist kommunikatsioonivahendit ning vajalik on täiskasvanu, kes laste lugu kuulab.

Teist sammast kirjeldavad õpetajad, kes usuvad, et laste narratiivid kasutavad erinevaid keeli, mitte vaid suulist keelt – sellisel juhul peab õpetaja ka vaatlema, mitte ainult kuulama.

Konkreetselt ruumi kirjeldades kerkivad esile õpetajate arusaamad laste narratiividest.

Esimesse sambasse kuuluvad järgmised vastused:

“Laval, mis väikestele lastele sobib”

“Nurk, kus kõik lapsed saavad matil istuda ja õpetaja lastele ette lugeda.”



“Väliteatri lava”

“Raamatukapp ja seinale kleebitud raamatuillustratsioonid.”

Sellised vastused viitavad laste loodud suuliste narratiividele.

Teise sambasse kuuluvad järgnevad vastused:

“Määratletud ala paljude kodeerimata materlidega, millest lapsed on palju uusi asju loonud..”

“Loominguline stuudio eri materjalide, joonistuste, maalide, savi, ehitiste, raamatute ja digitaalsete vahenditega. Lapsed saavad töötada millal iganes nad tahavad ja võivad ise valida, mida nad teha tahavad ja seda enamuse aja päevast.”

Selline vastus viitab juba laste erinevatele keeltele.

“Mets ja looduslik ala, mis kogukonnale lähedal kõigi poodide, busside ja kooliga”

“kasutatakse ka metsa, mis on meie vahetus läheduses nagu ka poode ja ehitisi, mis meile väga lähedal.”

Vastavalt MINA käsiraamatu peatükile 3 on teine samm Dekaloogi reeglile lähedane, sest lugude jutustamine on elutähtis vahend, et toetada laste spontaanseid narratiivseid avastusretki, kuid ei lange nendega kokku.²

Selleks, et laste spontaanseid narrative veelgi toetada, viidatakse vajadusele eelistada struktureerimata materjale määratletud materjalide asemel – see kuulub pigem teise samba alasse ja võimalust pakkuda erinevaid narratiivide loomist, mis erinevaid keeli kasutavad.³

2. Ruumid

See, teine kategooria viitab õpetajate loodud aladele, mis edendavad laste spontaanseid lugude jutustamist.

Järgnevale küsimustele antud vastused sisaldavad huvitavat informatsiooni:

3. Materials

In this third category, the use of educational materials is analyzed.

We try to understand which materials, in the teachers' opinion, are most suitable for stimulating spontaneous narrations by the children.

“Kas teie koolis (sees/väljas) on ala või nurgake, mida saate defineerida kui “laste narratiividele pühendatud”?”

Kas teie kooli lähikonnas on kohti, kus saaks mõnda ala laste narratiivide jaoks kasutada?

Taas on määratletud kaks sammast. Need sambad on kontinuumis, sest ei ole üksteisele vastandlikud, vaid defineerivad üksteist. Esimese samba juures leiame õpetajad, kes väidavad, et laste narratiivide jaoks on olemas spetsiaalsed kohad nagu kogunemiskohad, raamatunurgad, raamatupesad ja patjadega pehmed alad..

Allpool on veel näiteid esimese samba kohta:

“Rühmade teatrinurk ning lugemisnurk.”

“Hommikuringid, keeletund.”

“Meil on raamatunurgad ja raamatud laste käsutuses terve lasteaia viibimise aja, meil on diivanid ja padjad mõnusaks äraolemiseks”

Teise samba juures on meil õpetajad, kes väidavad, et iga ala või ruum võib genereerida laste spontaanseid narrative huvikeskustest hoolimata.

Allpool on mõned näited vastustest, mis teisele sambale viitavad:

““Loominguline stuudio eri materjalide, joonistuste, maalide, savi, ehitiste, raamatute ja digitaalsete vahenditega. Lapsed saavad töötada millal iganes nad tahavad ja võivad ise valida, mida nad teha tahavad ja seda enamuse aja päevast.”

““Ehitusnurk, stuudiod, ehituskeskkond ja teised kodeerimata materlid.”

“Raamatud on liidetud enamuse kohtadega, kus lapsed mängivad ja loovad.”

See käib nii sise- kui välisruumi kohta:

“Väliteatri lava”

“Lapsed käivad turgu külastamas. Nad näevad ja kogevad paljut, mis seal toimub. Õpetajad reageerivad sellele. Või käivad nad lähedal asuvas pargis, kus nad saavad liivakastis mänguasjadega mängida...”

“Mets ja looduslik ala, mis kogukonnale lähedal kõigi poodide, busside ja kooliga”.

Teine samm on narratiivsele lähenemisele ligemal, sest eri materjalidega ruume kasutades liigume eemale väitest, et narratiivid on suulised ja saame pöörata tähelepanu teistele keeltele.⁴

See tulemus on kooskõlas MINA käsiraamatu ptk.3, milles on paika pandud NA raamistik.

Veelgi enam – esimese samba juurde kuuluvad ruumid viitavad lugude jutustamisele, mis MINA käsiraamatu ptk.3 kohaselt on töövahend, mis toetab Narratiivset lähenemist, kuid ei lange sellega kokku.⁵

2 “NA perspektiivist on lugude jutustamine elutähtis vahend, et toetada laste spontaanseid narratiivseid avastusretki.” Cf. MINA käsiraamat, ptk. 3

3 ““laste narratiivsete tegevuste toetamiseks saavad nad kasu mitte-struktureeritud materjalidest ja mänguasjadest spetsiifilise kasutusega materjalide asemel”. Cf. MINA käsiraamat, ptk. 3

4 “Suuline narratiiv” on tavakasutuses kõige lihtsam keel. Narratiivne lähenemine on suurepärase võimalus erinevaid keele vorme õpetada... Cf. MINA käsiraamat, ptk.3

5 “Elutähtis töövahend, et lapsi nende spontaansetel narratiivsetel avastusretkedel abistada. Cf. MINA käsiraamat, ptk 3



3. Materjalid

Käesolevas, kolmandas, kategoorias analüüsitakse hariduslikke materjale.

Me püüame mõista, millised materjalid on õpetajate arvates kõige sobilikumad, et stimuleerida laste spontaanseid narratiive.

Järgnevatest küsimustest koorus huvitavat informatsiooni:

“Mida saab õpetaja teha, et edendada ja kinnistada laste spontaanseid narratiive?”

“Mis võiks Teie arvates anda koolipäeva jooksul tõe ühe või mitmelapse spontaansetele narratiividele?”

Ka siin näeme pikka ja katkematut kulgemist alates spetsiifilistest materjalidest, mis narratiivsete tegevuste tarbeks kavandatud nagu laste kostüümid ja raamatud (samm 1) ja tunneme ära tõeliselt lahtivõetud, heuristiliste materjalide tugevat narratiivset väärtust – need materjalid kuuluvad igapäevaelu ja neil on palju erinevaid karakteristikuid ja mida lapsed saavad kasutada nii nagu ise soovivad (samm 2)

Taas puudub nende kahe samba vahel opositsioon, nad suhestuvad omavahel.

Esimese samba juurde kuuluvad vastused nagu:

“Lastega raamatute lugemine. Muinasjututoad, kus neile lugeda, teatrit teha, - koht, kus lapsed saavad omaenda teatritüki süžee üles kirjutada.”

“Rühmade teatrinurk ja lugemisnurk.”

“Julgustada lugude ümberjutustamist oma sõnadega ja etendada tuntud muinasjutte erinevate nukkudega.”

Kontrastina – need vastused kuuluvad teise samba juurde:

“Käivitajaks võib olla ükskõik mis. Ma pakun välja materjale ja jälgin, mida laps materjalidega ette võtab.”

“Näiteks kui laps hakkab kingaga mängima, on käivitajaks/päästikuks king ja sellega saab millegagi algust teha”

“Lihtsad igapäevased materjalid on andnud tulemusi.”

“Pakkuge valikut kodeerimata materjale, nii et lapsed saavad uusi luua.”

MINA käsiraamatu ptk.3 teoreetiline raamistik rõhutab seda, kui tähtis on pakkuda lastele kodeerimata materjale, mis võimaldab neil erinevaid narratiive luua.⁶

4. Täiskasvanu roll

See kategooria kerkib esile ennekõike analüüsides küsimust:

“Mida saab õpetaja teha, et edendada ja kinnistada laste spontaanseid narratiive?”,

ent samuti küsimusi, mis ruumide ja nende korraldusega seotud.

Sel puhul pole meil polaarsusi, vaid õpetajate ja kõigi nende käsutuses olevate strateegiate omadused, et toetada laste esilekerkivaid spontaanseid narratiivseid kogemusi. Peab ilmema võimalus lugusid lugeda ja paluda lugusid jutustada lastel.

Näeme, et nendes vastustes kajab ettepanekuid, mida soovitati Dekaloogi reeglis 9, MINA käsiraamatus, ptk.3: “kasutada struktureerimata materjale, vaadelda, teha märkmeid, kasutada naturaalseid materjale ja mõelda avastusretkedele kooli lähiümbruses”?

5. Kogemused

Antud kategooria viitab kogemustele, mis annab tõe laste narratiividele õpetaja eestvedamisel. Meie andmeanalüüsis kerkis see kategooria esile peamiselt küsimustega:

“Mida saab õpetaja teha, et edendada ja kinnistada laste spontaanseid narratiive?”

“Mis võiks Teie arvates anda koolipäeva jooksul tõe ühe või mitme lapse spontaansetele narratiividele?”

Sisu on seotud sambaga 1: vaadake üle.

“lastega piltide vaatlemine, mis koos tehtud, lubades lastel fantaseerida.”

Ning Sammas 2. Vaadeldagem:

“Jälgime, mida me teeme ningkaasame selle tegevustesse, valime lugemiseks vastava raamatu, kordame,...”.

Esimesse sambasse kuulub rohkem suulise lugudejutustamisega seotud kogemusi, samas kui tene samm hõlmab vastuseid nagu:

“Rohkete keskkondade väljapakumise, milles pole täielikult otsustatud, mida asjadega teha saab, annab ruumi spontaansele narratiivsele lugudejutustamisele.”

“Mets ja looduslik ala, mis kogukonnale lähedal kõigi poodide, busside ja kooliga”.

Taas, Dekaloogi reeglitega vastavuses, on oluline meeles pidada ettepanekut, et pakutakse välja erinevaid kogemusi, mis annab lastele tõe kõiki keeli kasutada ja pakkuda erinevaid strateegiaid, et, et laste erinevaid spontaanseid narratiive julgustada. Teine samm on lähedasem sellele, mida peetakse kooskõlas olevaks NA raamistikuga, mis välja toodud MINA käsiraamatus, ptk. 3.

Antud juhul need kaks sammast esindavad eri õpetajate mõtteid laste spontaansete narratiivide kohta.

Siin analüüsitud kategooriad on juhiseks õpetajate vaatlustele ja tegevustele laste narratiivide toetamisel. Nad aitavad õpetajatel ka kooli sise- ja välisruume ümber mõtestada, et suurendada seda rikkust, mida lastele ette pandud kogemused annavad.

⁶ Narratiivse lähenemise perspektiivist, (...) on elutähtsaks töövahendiks, et abistada lapsi nende spontaansetel narratiivsetel avastusretkedel .Cf. MINA käsiraamat, ptk.3

⁷ “Narratiivne lähenemine nõuab õpetajatel paljusid tehnilisi oskuseid ja kompetentse. Nad ei ole kasulikud omaette, vaid nad toetavad narratiivset lähenemist.
”Cf.Cf. MINA käsiraamat, ptk 3

4. JÄRELDUSED

Töövahendid on arusaadavad isegi neile, kes projekti kaasatud ei olnud.

Antud vastused:

- hõlmavad kõiki teemasid, mida peetakse oluliseks, et mõista NA karakteristikuid
- toovad välja õpetajate isiklike seisukohti laste spontaanse lugudejutustamise tegevuse kohta
- toovad esile tähtsamad valkonnad, milles on oluline pakkuda koolitust NA teemal, et seda rakendada
- näitavad neid organisatoorseid karakteristikuid koolis, mis laste narrativesoodustavad

5. LISA

KÜLASTAGE NARRATE'I VEEBISAITI, ET LAADIDA ALLA REDIGEERITAV TÖÖRIIST, MIS ON SAADAVAL KA INGLISE, ITAALIA, ROOTSI JA HOLLANDI KEELES.





Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+“



**Narratiivse lähenemise ülesehitamine, tugevdades koostööd
eelkoolide ja raamatukogude vahel**
NARRATE Projekt

Armas õpetaja!
Selle küsimustiku eesmärgiks on eelkooli- ja lasteaiaõpetajate vaatevinkli väljaselgitamine igapäevategevuste kohta ning ideede kohta, mis neid inspireerivad ja organiseerivad.
Küsimustik on koostatud Erasmus Narrate Projekti raames, milles peetakse laste narratiive nende õppimise ja arengu seisukohast oluliseks töövahendiks.
Me palume Teilt kootööd, täitke palun järgmistel lehekülgedel olev küsimustik. Tuletame teile meelde, et Teil pole kohustust vastata, samuti pole õigeid ja valesid vastuseid ja võite vastamise ka igal hetkel katkestada.
Küsimustik on täielikult anonüümne, saadud andmeid kasutatakse kogumina ja neid pole kuidagi võimalik Teie isikuga seostada.
Lisainformatsiooni saamiseks palun kontakteeruda [vastavalt GDPR/Andmekaitseadusele]
Koostöö eest tänades

[Info selle kohta, kes küsimustiku õpetajatele saadab]
Allkiri
Kuupäev

Lastesõim Lasteaed Kool

1. Teie klassis või rühmas:
Kui mitu last vanuses 1 vanuses 2 vanuses 3 vanuses 4
vanuses 5 vanuses 6

2. Mitu õpetajat töötab igal nädalal teie ja lastega?

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



1. Kas planeeritud tegevuste ajal on lugude jutustamisele pühendatud aeg (täiskasvanud hõlmatud lugude ja jutustuste ettelugemisega või isegi lugude jutustamisega)? Jah/Ei

2. Kui jah, siis kui mitu korda? Iga päev Mitu korda nädalas? Muu

3. Kas eksisteerib süsteemne koostöö raamatukogudega? Jah Ei

4. Kas teie koolis (sees/väljas) on ala või nurgake, mida saate defineerida kui "laste narratiividele pühendatud"?

Jah/Ei

Kui Jah, siis kuidas see organiseeritud on?

.....

Kas teie kooli lähikonnas on kohti, kus saaks mõnda ala laste narratiivide jaoks kasutada? Jah/Ei

Kui Jah, siis milline koht see on?

.....

5. Mida saab õpetaja teha laste spontaansete narratiivide toetamiseks ja jätkamiseks?

.....

.....

Mis annab Teie arvates ühele või enamatele lastele tõuke spontaanseks narratiiviks koolipäeva jooksul?

4. Kas esteetiliste (artistlike) ja loominguliste aspektide rõhutamine laste narratiivses toodangus annab tõuke laste arengule ja õppimisele?

Jah Ei

Kui Jah, siis millisel moel? Kas võiksite, palun, näite tuua?

.....

.....

Narratiivse lähenemise rakendamine teie hariduspraktikates võib muuta teie klassi (õpetajate ja laste) heaolu.

Jah Ei

Juhul kui Jah, siis millisel moel? Kas võiksite mõne näite tuua?

.....

.....

Kas võite öelda, millal õpilased Teid viimati üllatasid ja naerma ajasid?

.....

.....

7. Kuidas narratiivset lähenemist (NA) ideed oma sõnadega kirjeldaksite?

.....

.....

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

8. Kas oma haridustee, koolituste või kogemuse põhjal olete kuulnud narratiivsest lähenemisest hariduslikes tegevustes?

Jah Ei

Kui Jah, siis kus?

9. Mis on teie arvates, mõeldes ideele narratiivsest lähenemisest, Teie koolitusvajadused?

.....
.....

Täname Teid koostöö eest!



PEATÜKK III

ILSE/kvanti

1. ILSE/KVANTI

Pikaajalise enese-hindamise protsessi parendamine koolipersonali hulgas: ILSE-kvantitatiivne

NIMI	ILSE/kvantitatiivne (ILSE/kvanti) Kvantitatiivne küsimustik 30 väitega; Nõustumise või mitte-nõustumise määr iga väitega väljendatakse 5-pallisel Likert skaalal: 1- ei nõustu üldse 2- ei nõustu 3 - neutraalne 4 - nõustun 5 - nõustun täielikult
KES	Alushariduse teenistuse juht, kes huvitatud narratiivse arengu ettepaneku rakendamisest
MILLAL	Kui alushariduse teenistuse juht on jaganud ettepaneku Narratiivsest lähenemisest ja personal on seda rakendada otsustanud
KUS	Alushariduse teenustes, kus otsustatud NA rakendamine
MIS	Selle töövahendiga kogutakse õpetajate arvamusi, suhtumist, käitumismustreid, kes innovatsiooniprojekti kaasatud. Väited viitavad Dekaloogi reeglitele (MINA käsiraamat, ptk.3), neid defineeritakse seal fundamentaalsete teemadena. ILSE/kvanti võimaldab tuvastada koolikogukonna profiili (leida skoori iga Reegli kohta, arvestatakse õpetajate keskmist skoori Reegli iga väite kohta) ning individuaalseid profile (arvestades kehtivaid privaatsust puudutavaid seadusi iga kooli kontekstis)
MIKS	Et mõista õpetajate seisukohti Dekaloogi reeglite kohta(MINA käsiraamat, ptk.3), kas nad nõustuvad või ei nõustu nende reeglitega) Koolikogukonna profiili tuvastamine. Õpetajate profiili tuvastamine. Tuvastada keskmise skoori alusel Dekaloogi reeglid, milles eraldi koolitus vajalik enne NA rakendamist.

MILLINE ON EESMÄRK

ILSE/kvanti küsimustik ehitab üles õpetajate profiilid pärast ühist otsust rakendada Narratiivne lähenemine nende koolis. Samu vastuseid kasutades on võimalik saada üldisemat infot kooli profiili kohta.

Küsimustik võimaldab mõista, kuidas õpetajad nõustuvad või ei nõustu Dekaloogi reeglitega (MINA käsiraamat, ptk.3) vaadetelt, suhtumiselt ja käitumiselt. Konstrueeritud profiilide alusel on võimalik välja tuua, kas vastanud õpetaja on enamvähem lähedal Dekaloogi reeglitele ja mis teemasid on kasulik koolitustel käsitleda.

KUIDAS KÜSIMUSTIKKU KASUTADA

Tähtis on paluda küsimustik täita kõigil õpetajatel ILSE/kvanti küsimustikuga on kaasas lühike sissejuhatus töövahendi eesmärgi, anonüümsuse garanteerimist ja meetodi kasutamise igal ajal katkestamist tutvustav sissejuhatus.

Alati tuleb lisada ka viide andmekaitseametnikule, vastavalt iga riigi seadusandlusele.

Küsimustikku on võimalik kasutada pikaajaliselt (st enne tegevuste alustamist, kuue kuu pärast, kooliaasta lõpus), et monitorida võimalikke mõjusid, mis tulenevad tegevuste rakendamisest, mis Narratiivse lähenemisega kooskõlas. Sel puhul võib osutada kasulikuks identifitseerimiskoodi/ID lisamine. Näiteks on võimalik paluda igal õpetajal just sedamoodi toimida:

“Sisesta oma perekonnanime esitäh, eesnime esitäh ja Teie ema sünniaasta - näiteks: AL1969”.

KUIDAS TULEMUSI HINNATA

ILSE/kvantile lisaks rakendati sama protseduuri kvalitatiivse versiooni ILSE/kvali hindamiseks.

ILSE/kvanti on testitud Rootsis, Eestis, Belgias ja Itaalias. Testijateks olid kõigist nendest riikidest projekti kaasatud õpetajad. Testitud on ka teiste õpetajate poolt, kes antud projekti kaasatud polnud, kuid kes on samast viiest riigist.


Seda tehti, et mõista, kas küsimused on selged ka neile, kes projektis ei osale. Et õpetajate profiilid rekonstrueerida ja mõista, mis valdkondadesse on koolitusega sekkuda vajalik, on oluline summeerida õpetajate antud skoorid kolmel teemal (arvamused, suhtumine, käitumine), mis iga reegli juurde kuulub (10 reeglit – 30 väidet). Samal moel – et rekonstrueerida kooli profiili või kogukonna profiili, on vajalik arvutada kõigi õpetajate antud skooride keskmine, mis saadud kõigilt õpetajatelt iga Dekaloogi reegli kohta. Mõlema profiili arvutusmeetod on ala-peatükkides 2.2 and 2.3.

2. ILSE/KVANTI : KUIDAS SEDA ARENDATI

ILSE/kvanti on kvantitatiivne vahend, milles 30 väidet. Seda arendati teoreetilise raamistiku baasil, mis Narrate projektiga seotud ja mida esitletakse MINA käsiraamatus, ptk. 3.

Alustades Dekaloodi reeglite kirjeldusest (MINA käsiraamat, ptk.3), määrati iga Reegli kohta 3 küsimust, uurides õpetajate arvamusi Reegli sisu, suhtumise (mulle meeldib) ja käitumise kohta (ma mõistan, olen õnnelik, abistan). Iga väite kohta peab õpetaja väljendama, millisel määral ta nõustub või ei nõustu selle lausega, kasutades skaalat alates 1 st (üldse ei nõustu) kuni 5ni (nõustun täielikult). ILSE/kvanti algab palvega õpetajatel küsimustik täita. Instruktsioon, kuidas väljendada vastuseid 5-palli Likerti skaalat kasutades, esitletakse allpool (Tab.1).

TAB. 1: PALVE KOOSTÖÖKS JA ÜLDINE INFORMATSIOON



Building a narrative approach fostering collaboration between preschools and libraries
NARRATE project

Armas õpetaja!
Selle küsimustiku eesmärgiks on eelkooli- ja lasteaiaõpetajate vaatevinkli väljaselgitamine igapäevategevuste kohta ning ideede kohta, mis neid inspireerivad ja organiseerivad.
Küsimustik on koostatud Erasmus Narrate Projekti raames, milles peetakse laste narratiive nende õppimise ja arengu seisukohast oluliseks töövahendiks.
Me palume Teilt kootööd, täitke palun järgmistel lehekülgedel olev küsimustik. Tuletame Teile meelde, et Teil pole kohustust vastata, samuti pole õigeid ja valesid vastuseid ja võite vastamise ka igal hetkel katkestada.
Küsimustik on täielikult anonüümne, saadud andmeid kasutatakse kogumina ja neid pole kuidagi võimalik Teie isikuga seostada.
Lisainformatsiooni saamiseks palun kontakteeruda
[vastavalt GDPR/Andmekaitseadusele]
Koostöö eest tänades
[Info selle kohta, kes küsimustiku õpetajatele saadab]
Allkiri....., kuupäev.....

(1) Me kasutame sõna "õpetaja" kõigi koolitajate kohta, kes hoolitsevad beebide, mudilaste ja laste eest väljaspool nende kodusid ning nende õppimist soodustavad

ÜLDINFORMATSIOON ¹

Lastesõim **Lasteaed**

Teist tüüpi koolid/teenused (täpsustada.....)

¹ Kooli tüübi määramisel peab kasutama oma riigis kasutatavaid koolitüüpe



Järgnev osa selgitab, kuidas Likerti 5-palli skaalat kasutada

TAB.2: JUHISED VASTUSTE VÄLJENDAMISEKS

Hea õpetaja!

Allpool leiate väited igapäevategevuste kohta lastega.

Igaühe kohta väljendage, kui palju sellega nõustute või mitte, 5 palli skaalal. alates:

1- EI NÕUSTU ÜLDSE 2- EI NÕUSTU 3 NEUTRAALNE 4 - NÕUSTUN 5 - NÕUSTUN TÄIELIKULT

Väited, mis viitavad Dekaloogi reeglile (MINA käsiraamat, ptk.3), on esitletud allpool Likerti 5-palli skaalal.

Roheline tulp paremat kätt määrab väite positsiooni küsimustiku kasutusvalmis versioonis.

Kasutusvalmi küsimustiku versioon koosneb 30st juhuslikust väitest, et vältida mõjutatust.

1.reegli sisu on õpetaja professionaalse ajaloo kohta, mis hõlmab lastele jutustatud lugusid. "lugu loo sees, mis omakorda loo sees" (Tab.3).

TAB.3 – REEGEL 1 R1 "ÕPETAJA LUGU LAPSE LOO SEES"

Õpetajana on riskantne laste tunnetesse sekkuda	1	2	3	4	5	23
Mulle meeldib enda lugusid laste omadega põimida	1	2	3	4	5	28
Kui lastele midagi välja pakun, on selles alati midagi, mida olen ise neilt õppinud	1	2	3	4	5	24

2.reegli sisu tuletab meelde, kui oluline on soodustada õppimise arengut sellises kontekstis, kus õppimisest saadav nauding kesksel kohal on: "õpetamine ja õppimine peavad olema lõbusad tegevused nagu kunst on" (Tab.4).

TAB.4 – REEGEL 2 R2 "ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE ON NAUDING, MITTE KOHUSTUS. ESTEETILINE SUUND HARIDUSES"

Koolis olemine võib isegi laste jaoks igav olla	1	2	3	4	5	23
Tunnen rõõmu, kui lapsed oma tegevust nautivad	1	2	3	4	5	28
Iga päev peaks olema ette plaanitud tegevusi, et lastel oleks lõbus	1	2	3	4	5	24

3.reegel toetab laste iseseisvaid ja spontaanseid tegevusi: "lapsed on oma arengu juhtijad" (Tab.5).

TAB.5 – REEGEL 3 R3 "LASTE NARRATIIVIDE AUSTAMINE"

Laste tegevuste jälgimine on mulle professionaalsel tasandil kasutu	1	2	3	4	5	26
Mulle ei meeldi, kui lapsed mind töö ajal segavad	1	2	3	4	5	02
Kasulik on mugandada tegevusi selle järgi, mida lapsed parajasti teevad	1	2	3	4	5	27

4.reegli sisu tuleneb vajadusest dokumenteerida see, kuidas narratiivne lähenemine tähendab haridusliku konteksti ümbermõtestamist. Elutähtis on hoida koos laiendatud haridusliku kogukonna edendamist ja tuua välja tekkinud koolitusvajadused: "dokumenteerimine, et toetada õpetajatel narratiivse lähenemise tegevuste hindamist" (Tab.6).

TAB.6 – REEGEL 4 R4 “VASTAVA DOKUMENTATSIOONI MÕISTMINE”

<i>Tõhus kool pühendab aega sellele, et laste spontaansed tegevusi üles märkida</i>	1	2	3	4	5	29
<i>Mulle meeldib vaadata, mida lastega tegeledes üles märkinud olen</i>	1	2	3	4	5	08
<i>Laste tegevusi peaks kindlasse kohta üles märkima</i>	1	2	3	4	5	21

5.reegli sisu näitab, kuidas on produktiivne pöördepunkti (päästiku/käivitaja) identifitseerimine ja järgimine laste spontaanses narratiivis: “päästik on iga sündmus, mis leiab aset õpetaja planeerimata” (Tab.7).

TAB.7 – REEGEL 5 R5 “TEADLIKKUS PÄÄSTIKU(TE)ST”

<i>Reeglite mitte järgimine aitab lastel lugusid luua</i>	1	2	3	4	5	17
<i>Mulle meeldivad lapsed, kes kasutavad iga võimalust, et lugusid välja mõelda</i>	1	2	3	4	5	10
<i>Lastele peab õpetama, kuidas esemeid eri viisidel kasutada</i>	1	2	3	4	5	25

6.reegli sisu väljendab vajadust laste narratiive rekonstrueerida justkui need oleksid jutustamisvõime avastuskaardid: “spetsiifilise narratiivse kogemuse üldine esitlemine” (Tab.8).

TAB.8 – REEGEL 6 R6 “NARRATIIVSETE KAARTIDE EHTAMINE”

<i>Laste tegevused on avastusretked</i>	1	2	3	4	5	16
<i>Mulle meeldib laste lugusid jälgida, et neile midagi uut leida</i>	1	2	3	4	5	30
<i>Kasutan laste lugusid, et päevaseid tegevusi ette valmistada</i>	1	2	3	4	5	12

7.reegli sisu on sellest, kui tähtis on toetada ja stimuleerida lapsi iga neid puudutava sündmuse tähenduse rekonstrueerimisel “laste abiatamine erinevate tähenduste uurimisel” (Tab.9).

TAB.9 – REEGEL 7 R7 “TÄHENDUSTE UURIMINE”

<i>Täiskasvanute ülesanne on laste lugusid ümber mõtestada</i>	1	2	3	4	5	01
<i>Mulle meeldib aidata lastel oma lugude tähendusi avastada</i>	1	2	3	4	5	15
<i>Lastele peaks võimaldama aega, et ühes kaaslastega oma argielulugusid uurida</i>	1	2	3	4	5	11

8.reegli sisu rõhutab vajadust muuta õpetajate ja laste vahelise suhtlemise formaati: “laste ja õpetajate vahelise lingvistilise suhtlemise muutmine” (Tab.10).

TAB.10 – REEGEL 8 R8 “ÕPETAJAD ÕPIVAD NARRATIIVSET VESTLUST”

<i>Väljendid nagu „peaks“ ja „peab“ aitavad lastel omaenda seisukohti välja kujundada</i>	1	2	3	4	5	03
<i>Mulle meeldib laste vahel ülesandeid jaotada</i>	1	2	3	4	5	20
<i>Küsin lastelt palju küsimusi, et nende suhtlusoskust toetada</i>	1	2	3	4	5	13



9.reegliga tehakse ettepanek koguda hulk hariduslikke töövahendeid: “need võivad toetada Narratiivset lähenemist” (Tab.11).

TAB.11 – REGEL 9 **R9** → “OMAGE KOMPLEKTI KASULIKKE METOODILISI VAHENEID JA NIPPE”

<i>Lastega koos tehtud didaktilised tööriistad on väärtuslikumad kui ostetud</i>	1	2	3	4	5	27
<i>Mulle meeldib erinevates olukordades oma didaktilisi tööriistu välja pakkuda.</i>	1	2	3	4	5	05
<i>Kasutan ära iga didaktilist tööriista, et lapsi lugusid jutustama julgustada</i>	1	2	3	4	5	14

10.reegli sisu on täiskasvanute lugude jutustamise hariduslikust funktsioonist “on elutähtis töövahend, et abistada lapsi nende spontaansetel avastusretkedel” (Tab.12).

TAB.12 – REGEL 10 **R10** → “LOO JUTUSTAMISE KOHASUS”

<i>On ülimalt oluline, et lasteaedades ja koolides oleks raamatuid, et julgustada lapsi lugusid jutustama</i>	1	2	3	4	5	18
<i>Mulle meeldib leida raamatuid, mis laste lugudega kokku sobivad</i>	1	2	3	4	5	22
<i>Loen lastele lugusid ette, kui nad peaksid vaikselt olema</i>	1	2	3	4	5	04

ILSE/kvanti küsimustiku lõpus on koht, kus õpetajaid kutsutakse üles oma tähelepanekuid lisama (Tab.13).

TAB.13: LÕPUMÄRKUSED
 Hea õpetaja!
 Sinu kommentaarid ja soovitusel on meile olulised. Palun jaga neid meiega siin:

3. INDIVIDUAALNE PROFIIL

Me esitleme ühe profiili simulatsiooni, et hõlbustada tulemuste arvutamise väljaõpet.

SAMM 1 - ALUSTAGE ÕPETAJA SKOORI VAATLEMISEST.

Siin leiame näite täidetud küsimustikuga.

“...Igaühe kohta väljendage, kui palju sellega nõustute või mitte, 5 palli skaalal. alates: 1- ei nõustu üldse 2- ei nõustu 3 - neutraalne 4 - nõustun 5 - nõustun täielikult

<i>Täiskasvanute ülesanne on laste lugusid ümber mõtestada</i> [vastandväide]	1	2	3	4	5
<i>Mulle ei meeldi, kui lapsed mind töö ajal segavad</i> [vastandväide]	1	2	3	4	5
<i>Väljendid nagu „peaks“ ja „peab“ aitavad lastel omaenda seisukohti välja kujundada</i> [vastandväide]	1	2	3	4	5
<i>Loen lastele lugusid ette, kui nad peaksid vaikselt olema</i> [vastandväide]	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib erinevates olukordades oma didaktilisi tööriistu välja pakkuda.</i>	1	2	3	4	5
<i>Iga päev peaks olema ette plaanitud tegevusi, et lastel oleks lõbus</i> [vastandväide]	1	2	3	4	5



Kasulik on mugandada tegevusi selle järgi, mida lapsed parajasti teevad	1	2	3	4	5
Mulle meeldib vaadata, mida lastega tegeledes üles märkinud olen	1	2	3	4	5
Tunnen rõõmu, kui lapsed oma tegevust nautivad	1	2	3	4	5
Mulle meeldivad lapsed, kes kasutavad iga võimalust, et lugusid välja mõelda	1	2	3	4	5
Lastele peaks võimaldama aega, et ühes kaaslastega oma argielulugusid uurida	1	2	3	4	5
Kasutan laste lugusid, et päevaseid tegevusi ette valmistada	1	2	3	4	5
Küsin lastelt palju küsimusi, et nende suhtlusoskust toetada	1	2	3	4	5
Kasutan ära iga didaktilist tööriista, et lapsi lugusid jutustama julgustada	1	2	3	4	5
Mulle meeldib aidata lastel oma lugude tähendusi avastada	1	2	3	4	5
Laste tegevused on avastusretked	1	2	3	4	5
Reeglite mitte järgimine aitab lastel lugusid luua	1	2	3	4	5
On ülimalt oluline, et lasteaedades ja koolides oleks raamatuid, et julgustada lapsi lugusid jutustama	1	2	3	4	5
Koolis olemine võib isegi laste jaoks igav olla	1	2	3	4	5
Mulle meeldib laste vahel ülesandeid jaotada [vastandväide]	1	2	3	4	5
Laste tegevusi peaks kindlasse kohta üles märkima [vastandväide]	1	2	3	4	5
Mulle meeldib leida raamatuid, mis laste lugudega kokku sobivad	1	2	3	4	5
Õpetajana on riskantne laste tunnetesse sekkuda	1	2	3	4	5
Kui lastele midagi välja pakun, on selles alati midagi, mida olen ise neilt õppinud	1	2	3	4	5
Lastele peab õpetama, kuidas esemeid eri viisidel kasutada [vastandväide]	1	2	3	4	5
Laste tegevuste jälgimine on mulle professionaalsel tasandil kasutu [vastandväide]	1	2	3	4	5
Lastega koos tehtud didaktilised tööriistad on väärtuslikumad kui ostetud	1	2	3	4	5
Mulle meeldib enda lugusid laste omadega põimida	1	2	3	4	5
Tõhus lasteaed või kool pühendab aega sellele, et laste spontaanseid tegevusi üles märkida	1	2	3	4	5
Mulle meeldib laste lugusid jälgida, et neile midagi uut leida	1	2	3	4	5

SAMM 2 - VASTUPIDISED VÄITED



Samm 2 - vastupidised väited

They require a reverse scoring:

value 1, will get a score of 5

value 2 will get a score of 4

value 3 will get a score of 3








value 4 will get a score of 2

value 5 will get a score of 1

SAMM 3 – KUIDAS ARVUTADA IGA REEGLI SKOORI



Täiskasvanute ülesanne on laste lugusid ümber mõtestada [vastandväide]	R7	1	2	3	4	5
Mulle ei meeldi, kui lapsed mind töö ajal segavad [vastandväide]	R3	1	2	3	4	5
Väljendid nagu „peaks“ ja „peab“ aitavad lastel omaenda seisukohti välja kujundada [[vastandväide]]	R8	1	2	3	4	5
Loen lastele lugusid ette, kui nad peaksid vaikselt olema [vastandväide]	R10	1	2	3	4	5
Mulle meeldib erinevates olukordades oma didaktilisi tööriistu välja pakkuda.	R9	1	2	3	4	5
Iga päev peaks olema ette plaanitud tegevusi, et lastel oleks lõbus [vastandväide]	R2	1	2	3	4	5
Kasulik on mugandada tegevusi selle järgi, mida lapsed parajasti teevad	R3	1	2	3	4	5
Mulle meeldib vaadata, mida lastega tegeledes üles märkinud olen	R4	1	2	3	4	5
Tunnen rõõmu, kui lapsed oma tegevust nautivad	R2	1	2	3	4	5
Mulle meeldivad lapsed, kes kasutavad iga võimalust, et lugusid välja mõelda	R5	1	2	3	4	5
Lastele peaks võimaldama aega, et ühes kaaslastega oma argielulugusid uurida	R7	1	2	3	4	5
Kasutan laste lugusid, et päevaseid tegevusi ette valmistada	R6	1	2	3	4	5
Küsin lastelt palju küsimusi, et nende suhtlusoskust toetada	R8	1	2	3	4	5
Kasutan ära iga didaktilist tööriista, et lapsi lugusid jutustama julgustada	R9	1	2	3	4	5
Mulle meeldib aidata lastel oma lugude tähendusi avastada	R7	1	2	3	4	5
Laste tegevused on avastusretked	R6	1	2	3	4	5
Reeglite mitte järgimine aitab lastel lugusid luua	R5	1	2	3	4	5
On ülimalt oluline, et lasteaedades ja koolides oleks raamatuid, et julgustada lapsi lugusid jutustama	R10	1	2	3	4	5
Lasteaias või koolis olemine võib isegi laste jaoks igav olla	R2	1	2	3	4	5
Mulle meeldib laste vahel ülesandeid jaotada [vastandväide]	R8	1	2	3	4	5
Laste tegevusi peaks kindlasse kohta üles märkima	R4	1	2	3	4	5
Mulle meeldib leida raamatuid, mis laste lugudega kokku sobivad	R10	1	2	3	4	5
Õpetajana on riskantne laste tunnetesse sekkuda	R1	1	2	3	4	5

Kui lastele midagi välja pakun, on selles alati midagi, mida olen ise neilt õppinud		1	2	3	4	5
Lastele peab õpetama, kuidas esemeid eri viisidel kasutada		1	2	3	4	5
Laste tegevuste jälgimine on mulle professionaalsel tasandil kasutu		1	2	3	4	5
Lastega koos tehtud didaktilised tööriistad on väärtuslikumad kui ostetud		1	2	3	4	5
Mulle meeldib enda lugusid laste omadega põimida		1	2	3	4	5
Tõhus lasteaed või kool pühendab aega sellele, et laste spontaanseid tegevusi üles märkida		1	2	3	4	5
Mulle meeldib laste lugusid jälgida, et neile midagi uut leida		1	2	3	4	5

Kõigepealt tõmmake joon alla vastandväite õigele skoorile.
 Nüüd on võimalik iga Reegli skoor kokku arvutada.
 Iga Reegli madalaim skoor on 3 (kui väärtus 1+1+1); kõrgeim skoor 15 (väärtustega 5+5+5).

STEP 4 – HOW TO IMPLEMENT THE INDIVIDUAL PROFILE

Samm 4 . Kuidas individuaalset profiili rakendada.
 Sellest hetkest on võimalik iga õpetaja profiil nähtavaks muuta.
 Selle skeemi abil on võimalik profiil esile tõsta (Fig.1).
 (täitmata blanett on Lisas)

FIG.1 – SCHEMA: INDIVIDUAL PROFILE

R1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
						●							
R2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
										●			
R3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
						●							
R4	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
										●			
R5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
												●	
R6	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
										●			
R7	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
						●							
R8	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
				●									



R9	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
												●	
R10	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
								●					

Sellel skeemil on iga Reegli skoor märgitud täpikesega.

Tulp 9 tähistab keskmist.

Kui skoor on väiksem kui 9, tuleb enne Narratiivse lähenemise rakendamist selles reeglis väljendunud oskusi parandada

Meie näites (individuaalses profiilis) on Reegliteks, mis rohkem tähelepanu ja peegeldamist spetsiifilise koolituse tarbeks vajavad:

R1: õpetaja lugu lapse loo sees (skoor 8)

R3: laste narratiivi austamine (skoor 8)

R7: tähenduste uurimine (skoor 8)

R8: õpetaja õpib narratiivset vestlust (skoor 7)

4.

KOGUKONNA PROFIIIL

Eelnev näide oli konkreetse õpetaja profiili hindamise kohta.

Võimalik on samasugust arvutamisprotseduuri kasutada, et koguda infot kogu õpetajategrupi kohta, kes pühendunud Narratiivse lähenemise rakendamisele.

Sel juhul on vaja arvutada iga Dekaloogi Reegli puhul kõigi kogutud skooride keskmine.

Oletagem, et meil on 5 individuaalset profiili. Järgnev skeem võimaldab meil kirja panna iga Reegli keskmise pärast seda, kui oleme ta välja arvutanud. (Fig.2).

FIG.2 –SKEEM: KOGUKONNA PROFIIIL

R1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
				✕		●	♥		★	▲			
R2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
				★		✕		♥		●	▲		
R3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
			♥			●		★	✕		▲		
R4	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
			♥					✕	▲	●	★		
R5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
			♥				▲	✕			★	●	
R6	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
					✕	★		▲	♥	●			
R7	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
				★	▲	✕	●	♥					

R8	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
				★	●	▲		✈	♥				
R9	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
						▲	♥	✈	★			●	
R10	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
				✈	★	▲	♥	●					

Keskmise arvutamine:

- Reegel 1 : skoor (6+8+9+11+12)/5 = 9.2 –keskmine 9
- Reegel 2 : skoor (6+8+10+12+13)/5 = 9.8 - keskmine 10
- Reegel 3 : skoor (5+8+10+11+12)/5 = 9.2 - keskmine 9
- Reegel 4 : skoor (5+10+11+12+13)/5= 10.2 – keskmine 10
- Reegel 5 : skoor (6+9+10+13+14)/5= 10.4 - keskmine 10
- Reegel 6 : skoor (7+8+10+11+12)/5= 9.6 - keskmine 10
- Reegel 7 : skoor (6+7+8+8+9)/5 = 7.6 - keskmine 8
- Reegel 8 : skoor (6+7+8+10+11)/5= 8.4 - keskmine 8
- Reegel 9 : skoor (8+9+10+11+14)/5= 10.4 - keskmine 10
- Reegel 10 : skoor (6+7+8+9+10)/5= 8 - keskmine 8

Meie näites (kogukonna profiil) on Reegliteks, mis vajavad enam tähelepanu ja peegeldamist spetsiifiliseks koolituseks:

- R7: tähenduste uurimine (keskmine 8)
- R8: õpetajad õpivad narratiivset vestlust (keskmine 8)
- R10: loo jutustamise kohasus (keskmine 8)







Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+”



**Narratiivse lähenemise ülesehitamine, tugevdades koostööd
eelkoolide ja raamatukogude vahel
NARRATE Projekt
ILSE/kvanti**

Armas õpetaja!

Selle küsimustiku eesmärgiks on eelkooli- ja lasteaiaõpetajate vaatevinkli väljaselgitamine igapäevategevuste kohta ning ideede kohta, mis neid inspireerivad ja organiseerivad.

Küsimustik on koostatud Erasmus Narrate Projekti raames, milles peetakse laste narratiive nende õppimise ja arengu seisukohast oluliseks töövahendiks.

Me palume Teilt kootööd, täitke palun järgmistel lehekülgedel olev küsimustik. Tuletame Teile meelde, et Teil pole kohustust vastata, samuti pole õigeid ja valesid vastuseid ja võite vastamise ka igal hetkel katkestada.

Küsimustik on täielikult anonüümne, saadud andmeid kasutatakse kogumina ja neid pole kuidagi võimalik Teie isikuga seostada.

Lisainformatsiooni saamiseks palun kontakteeruda
[vastavalt GDPR/Andmekaitseadusele]

Koostöö eest tänades

[Info selle kohta, kes küsimustiku õpetajatele saadab]
Allkiri

Kuupäev

Üldinformatsioon¹

Lastesõim Lasteaed Teist tüüpi koolid/teenused (täpsustada
.....)

Hea õpetaja!
Allpool leiate väited igapäevategevuste kohta lastega.

Igaühe kohta väljendage, kui palju sellega nõustute või mitte, 5 palli skaalal. alates:
1- ei nõustu üldse 2- ei nõustu 3 - neutraalne 4 - nõustun 5 - nõustun täielikult

¹ Kooli tüübi määramisel peab kasutama oma riigis kasutatavaid koolitüüpe
Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist.
Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

<i>Täiskasvanute ülesanne on laste lugusid ümber mõtestada</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle ei meeldi, kui lapsed mind töö ajal segavad</i>	1	2	3	4	5
<i>Väljendid nagu „peaks“ ja „peab“ aitavad lastel omaenda seisukohti välja kujundada</i>	1	2	3	4	5
<i>Loen lastele lugusid ette, kui nad peaksid vaiksed olema</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib erinevates olukordades oma didaktilisi tööriistu välja pakkuda.</i>	1	2	3	4	5
<i>Iga päev peaks olema ette plaanitud tegevusi, et lastel oleks lõbus</i>	1	2	3	4	5
<i>Kasulik on mugandada tegevusi selle järgi, mida lapsed parajasti teevad</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib vaadata, mida lastega tegeledes üles märkinud olen</i>	1	2	3	4	5
<i>Tunnen rõõmu, kui lapsed oma tegevust naudivad</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldivad lapsed, kes kasutavad iga võimalust, et lugusid välja mõelda</i>	1	2	3	4	5
<i>Lastele peaks võimaldama aega, et ühes kaaslastega oma argielulugusid uurida</i>	1	2	3	4	5
<i>Kasutan laste lugusid, et päevaseid tegevusi ette valmistada</i>	1	2	3	4	5
<i>Küsin lastelt palju küsimusi, et nende suhtlusoskust toetada</i>	1	2	3	4	5
<i>Kasutan ära iga didaktilist tööriista, et lapsi lugusid jutustama julgustada</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib aidata lastel oma lugude tähendusi avastada</i>	1	2	3	4	5
<i>Laste tegevused on avastusretked</i>	1	2	3	4	5
<i>Reeglite mitte järgimine aitab lastel lugusid luua</i>	1	2	3	4	5
<i>On ülimalt oluline, et lasteaedades ja koolides oleks raamatuid, et julgustada lapsi lugusid jutustama</i>	1	2	3	4	5
<i>Lasteaias või koolis olemine võib isegi laste jaoks igav olla</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib laste vahel ülesandeid jaotada</i>	1	2	3	4	5
<i>Laste tegevusi peaks kindlasse kohta üles märkima</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib leida raamatuid, mis laste lugudega kokku sobivad</i>	1	2	3	4	5
<i>Õpetajana on riskantne laste tunnetesse sekkuda</i>	1	2	3	4	5
<i>Kui lastele midagi välja pakun, on selles alati midagi, mida olen ise neilt õppinud</i>	1	2	3	4	5
<i>Lastele peab õpetama, kuidas esemeid eri viisidel kasutada</i>	1	2	3	4	5
<i>Laste tegevuste jälgimine on mulle professionaalsel tasandil kasutu</i>	1	2	3	4	5
<i>Lastega koos tehtud didaktilised tööriistad on väärtuslikumad kui ostetud</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib enda lugusid laste omadega põimida</i>	1	2	3	4	5
<i>Tõhus lasteaed või kool pühendab aega sellele, et laste spontaanseid tegevusi üles märkida</i>	1	2	3	4	5
<i>Mulle meeldib laste lugusid jälgida, et neile midagi uut leida</i>	1	2	3	4	5

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



Hea õpetaja!

Sinu kommentaarid ja soovitusel on meile olulised. Palun jaga neid meiega siin:

.....

Skeem individuaalsetele või kogukonna profiilidele

R1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R4	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R6	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R7	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R8	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R9	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R10	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Mulle meeldib aidata lastel oma lugude tähendusi avastada	15		
Lastele peaks võimaldama aega, et ühes kaasklastega oma argielulugusid uurida	11		
Väljendid nagu „peaks“ ja „peab“ aitavad lastel omaenda seisukohti välja kujundada	3		R8
Mulle meeldib laste vahel ülesandeid jaotada	20		
Küsin lastelt palju küsimusi, et nende suhtlusoskust toetada	13		
Lastega koos tehtud didaktilised tööriistad on väärtuslikumad kui ostetud	27		R9
Mulle meeldib erinevates olukordades oma didaktilisi tööriistu välja pakkuda.	5		
Kasutan ära iga didaktilist tööriista, et lapsi lugusid jutustama julgustada	14		
On ülimalt oluline, et lasteaedades ja koolides oleks raamatuid, et julgustada lapsi lugusid jutustama	18		R10
Mulle meeldib leida raamatuid, mis laste lugudega kokku sobivad	22		
Loen lastele lugusid ette, kui nad peaksid vaikselt olema	4		

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



PEATÜKK IV

NAM/päevik

1. NAM/PÄEVIK

Narratiivse Aktiivsuse Monitoorimine: NAM/päevik

NIMI	NAM/päevik Kvalitatiivne töövahend. Eesmärgiks on monitoorida laste spontaanse loo arendamise protsesse Narratiivse lähenemisega kooskõlas.
KES	Õpetajad ning vaatlejad väljastpoolt. Loodud dokumente saab kasutada, et peegeldada õpetajatega ning varase alushariduse süsteemi juhiga.
MILLAL	Siis, kui õpetajad tahavad rakendada tegevust, mis on vastavuses Narratiivse lähenemisega – sel juhul täidab töövahendi väline vaatleja. Kui õpetaja dokumenteerib tegevuse, mille ta lastega läbi viinud on, peab see tegevus narratiivse lähenemisega vastavuses olema. . Sellises olukorras täidab töövahendi õpetaja, kes tegevust juhendab.
KUS	Varase hariduse teenuse hulgas, kusnarratiivne lähenemine omaks võetud.
MIS	Töövahendi eesmärgiks on parimaid praktikaid monitoorida. Esimeses osas kirjeldavad õpetajad parimat praktikat ja leiavad seose lingiga dekalooži reeglites (MINA käsiraamat, ptk..3). Teises osas leidub nimekiri küsimustega, mis juhatavad parima praktika peegeldamist õpetajatega. See aitab õpetajatel leida lingi kooli juhtimise ja narratiivse lähenemise rakendamise vahel.
MIKS	Eesmärk on hinnata kui palju arendatakse tegevusi vastavuses narratiivse lähenemisega.

MIS ON EESMÄRK

Selle töövahendi eesmärgiks on monitoorida Narratiivse lähenemise meetodika rakendamist koolides. Seda ei pea igapäevaselt kasutama, ent oluline on kasutamise regulaarsus, et jälgida meetodit ning selle hariduslikule eesmärgile kohendamise protsessi. Töövahendi peamine eesmärk on identifitseerida, millised dekalooži reeglid (MINA käsiraamat, ptk.3) laste narratiivides ilmnevad selle tagajärjena, et õpetajad meetodit mõistavad – lastega tegeldes soodustada nende spontaanseid narratiive.

See võimaldab ka õpetajatel endilt küsida, millised muudatused kooli juhtimise tasandil on vajalikud, et julgustada Narratiivse lähenemise meetodi karakteristikuid praktikas rakendada.

Peegeldamist juhitakse avatud küsimustega. Need võimaldavad muuta selgesõnaliseks sideme teoreetilise raamistiku ja kooli juhtkonna vahel.

KUIDAS TÖÖVAHENDIT KASUTADA

NAM/päevik on monitoorimisvahend. Seetõttu on ta kujundatud olema saatjaks nii tegevusele, mis leiab aset vaatleja ees kui selle tegevuse peegeldamisele õpetaja poolt. Töövahendil on kaks osa.

Esimeses osas on nõutav laste narratiivse tegevuse kirjeldus ja välja toodud vastavus Dekalooži reeglitega.

Teises osas stimuleeritakse õpetaja peegeldamist avatud küsimuste abil.

Eesmärgiks on mõista, kuidas kooli juhtimise aspektid võimaldavad või takistavad Dekalooži reeglite rakendamist. Need kaks teoreetilist aspekti (MINA käsiraamat, ptk.3) on omavahel tihedalt põimunud.

Narratiivse lähenemise teoreetilise struktuuri muutmine igapäevasteks tegevusteks, mida lastega läbi viia, nõuab samamoodi kooli juhtimise reeglite üle arupidamist ja nende võimalikku ümbermõtestamist.

Tuues välja selle, milliseid reegleid veel rakendatud pole ja mida saaks nende rakendamiseks ära teha, peab läbi mõtlema ka organisatsioonilised aspektid koolikontekstis.


KUIDAS TULEMUSI HINNATA:

See on monitoorimisvahend, mis võimaldab õpetajatel peale lastega Narratiivse lähenemise reeglitele vastava tegevuse läbiviimist mõista, milliseid reegeid ta on kõige rohkem kasutanud ja milliseid veel rakendada vaja. Narratiivse lähenemise rakendamise eesmärgiks on kõigi Dekaloogi reeglite rakendamine. Tänu küsimustele juhendatakse teises osas õpetajaid peegeldama ja võimaldatakse neil mõista, milliseid aspekte koolijuhtimises (MINA käsiraamat, ptk.3) on puuduvate reeglite rakendamiseks muuta vaja. See töövahend võimaldab meil analüüsida kooli juhtimise aspektide ja Dekaloogi aspektide omavahelisi suhteid ning rõhutada nende kahe aspekti vahelist suhet nagu välja toodud ka MINA käsiraamatus ptk.s 3. Seda töövahendit on testitud Rootsis, Eestis, Belgias ja Itaalias. Testitud nende õpetajate poolt, kes kaasatud nendes riikides Erasmuse projekti. Tänu sellele, et jagasime tähelepanekuid teiste projektis osalenud õpetajatega, võime teha järelduse, et küsimused on selged ja arusaadavad kogu projekti meeskonna jaoks. NB! Juhul kui formuleeritud küsimused kohalikule organisatsioonile ei sobi, saab neid kohandada.

2. NAM/PÄEVIK: KUIDAS SEE VÄLJA ARENDATI

NAM/päevik on kvalitatiivne monitooringuvahend, mis 2st osast koosneb. See põhineb Narratiivse lähenemisega seotud raamistikul, mis välja toodud MINA käsiraamatus (ptk. 3.) Esimene osa näeb välja nagu logiraamat. Teine osa koosneb 5st avatud küsimusest. Need avatud küsimused stimuleerivad Narratiivse lähenemise rakendamise ja parandamise peegeldamist kooskõlas kooli juhtkonnaga. Koostamistöõ seisneb kahes üksteisele järgnevas sammus. Samm 1: Esimese sammuna kirjeldatakse tegevust sellisena nagu see toimub (vaatleja) või rekonstrueerides selle video- või audiosalvestistelt, kasutades (õpetaja) kogutud märkmeid või muud dokumentatsiooni. See esimene samm koosneb tegevuse kirjeldusest, kohapealsetest märkamistest, remarkidest ning kirja pandud märkmetest. Samm 2: Teise sammuna (peegeldamine) seostatakse kirjeldatud sisu Dekaloogi reeglitega. Edasine peegeldus toimub vastustena avatud küsimustele. Monitoorimisvahendi alguses on üldinformatsioon (Tab.1).

TAB. 1: ÜLDINFORMATSIOON



Building a narrative approach fostering collaboration between preschools and libraries
NARRATE project

*Armas vaatlejalõpetaja!
 Tegemist on monitooringu töövahendiga, et mõista, kas Narratiivset lähenemist rakendatakse kooskõlas teoreetilise raamistikuga.
 Järgnevatelt lehekülgedelt leiate päeviku, kuhu saate laste narratiivid üles kirjutada. Eesmärgiks on arusaamine, milliseid reegeid juba rakendatud on ja milliseid te veel rakendanud pole. Seda peaks kasutama, et kontrollida, kas lastega läbiviidav on Narratiivi raamistikuga kooskõlas.
 Kasutama peaksite seda regulaarselt.
 Allpool olevast tabelist leiate kõik Dekaloogi reeglid.*

R1 →	ÕPETAJA LUGU LAPSE LOO SEES	R6 →	NARRATIIVSETE KAARTIDE EHITAMINE
R2 →	ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE ON NAUDING, MITTE KOHUSTUS. ESTEETILINE SOUND HARIDUSES.	R7 →	TÄHENDUSTE UURIMINE
R3 →	LASTE NARRATIIVSUSE AUSTAMINE	R8 →	ÕPETAJAD ÕPIVAD NARRATIIVSET VESTLUST
R4 →	VASTAVA DOKUMENTATSIOONI MÕISTMINE	R9 →	OMAGE KOMPLEKTI KASULIKKE METOODILISI VAHENDEID JA NIPPE
R5 →	TEADLIKKUS PÄÄSTIKU(TE)ST	R10 →	LOO JUTUSTAMISE KOHASUS" APPROPRIATENESS OF STORYTELLING"

Lõppversioonis esitletakse NAM/päevikut horisontaalses formaadis.

Esimesel leheküljel, kus sissejuhatuse leiate, on ruumi, kuhu kiiresti üles kirjutada lühikesi fraase, žeste või teisi vihjeid, mis teie tähelepanu püüavad ja võivad hiljem kasulikuks osutuda, et kogutud materjali paremini konteksti viia (Tab.2)

TAB. 2: REMARGID/KIRJA PANDUD MÄRKMED

REMARGID/KIRJA PANDUD MÄRKMED

Järgneval leheküljel on esitatud vorming, milles õpetajad saavad jälgitud tegevust kirjeldada (Tab.3).

Selle ülaosas on ruumi kuupäeva, kooli ja töövahendi kasutaja nime sisestamiseks.

Allpool on kolm tulpa:











Esimene on tegevuse kirjeldamiseks

Teine sisaldab viiteid dekalooži reeglitele.

Kolmas on kohapealsete märkamiste tarbeks.

Seda vormingut saab laiendada, lisades kõik teised vajalikud leheküljed.

TAB. 3: PÄEVIK

Kuupäev: Kool: Vaatleja/Õpetaja:		KOHAPEALSED MÄRKAMISED
Kirjeldage laste narratiive (parimad praktikad)	R1 	
	R2 	
	R3 	
	R4 	
	R5 	
	R6 	
	R7 	
	R8 	
	R9 	
	R10 	

NAM/päeviku teises osas leiate viis avatud küsimust (Tab.3).

Avatud küsimused on mõeldud kirjeldatud tegevuse peegeldamise stimuleerimiseks. Eesmärgiks teha kindlaks, missugused Dekaloogi reeglite aspektid on esindatud ning millised peegeldamist vajavad, et mõista, kuidas arendada teiste Dekaloogi reeglite kaasamist lastega läbiviidavates tegevustes. Veel üks teema puudutab suhteid haridusteenuse organisatsiooni tingimuste ja võimaluse vahel laiendada ning parendada tegevusi Narratiivse lähenemise võtmes.

TAB. 4: KÜSIMUSED

Vastake järgmistele küsimustele:

1. Millist reeglit olete enim päeva jooksul rakendanud ?

.....

2. Mida õppisid seda reeglit rakendades?

.....

3. Mida saaksid teha, et teisi reegeid rakendada?

.....

4. Mida kooli juhtkonna tasandil teha saaksid, et seda reeglit homme rakendada?

.....

5. Mida saaksid kooli juhtimises muuta, et Dekaloogi reegleid paremini rakendada?

.....

3. ÜHE SÜNDMUSE UURIMISTULEMUSED

Ülalpool leiate näite NAM/päevikus soovitatud vormingu kasutamise kohta. Siinkohal kirjeldab õpetaja MINA käsiraamatu ptk.s 3 väljatoodud parimaid praktikaid kooskõlas reeglitega. Kohapealseid märkamisi pole raporteeritud, sest need on liiga episoodilised, viidates spetsiifilise konteksti karakteristikutele, milles tegevus aset leidis (teised lapsed, välised sekkumised, märkmed spetsiifiliste materjalide kasutamise kohta). Nooded viitavad sellele, mida konkreetsel peegeldamishetkel tehti ja seovad tegevuselemente Dekaloogi reeglitega.



Building a narrative approach fostering collaboration
 between preschools and libraries
NARRATE project

Armas vaatleja/õpetaja!

Tegemist on monitooringu töövahendiga, et mõista, kas Narratiivset lähenemist rakendatakse kooskõlas teoreetilise raamistikuga.

Järgnevatelt lehekülgedelt leiate päeviku, kuhu saate laste narratiivid üles kirjutada.

Eesmärgiks on arusaamine, milliseid reegeid juba rakendatud on ja milliseid te veel rakendanud pole. Seda peaks kasutama, et kontrollida, kas lastega läbiviidav on Narratiivi raamistikuga kooskõlas.

Kasutama peaksite seda regulaarselt.

Allpool olevast tabelist leiate kõik Dekaloogi reeglid.

R1	ÕPETAJA LUGU LAPSE LOO SEES	R6	NARRATIIVSETE KAARTIDE EHTAMINE
R2	ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE ON NAUDING, MITTE KOHUSTUS. ESTEETILINE SOUND HARIDUSES.	R7	TÄHENDUSTE UURIMINE
R3	LASTE NARRATIIVSUSE AUSTAMINE	R8	ÕPETAJAD ÕPIVAD NARRATIIVSET VESTLUST
R4	VASTAVA DOKUMENTATSIOONI MÕISTMINE	R9	OMAGE KOMPLEKTI KASULIKKE METOODILISI VAHENDEID JA NIPPE
R5	TEADLIKKUS PÄÄSTIKU(TE)ST	R10	LOO JUTUSTAMISE KOHASUS



<p>Kuupäev: 13/02/2023 Kool: xxxx Õpetaja: xxxxx</p>		<p>MÄRKAMI SED KOHAPEAL</p>
<p>Meie klassis on lapsed vanuses 18 kuud kuni 6 aastat. Igal aastal on lisandumisi. Pärast seda perioodi, mil tähelepanu on peamiselt noorimatel lastel, et nad end uues keskkonnas turvaliselt tunda saaksid, hakkasime laste mängu lähemalt vaatlema.</p> <p>Otsekohe märkasime korduvat teemat:kodu.</p> <p>Tegelikuses mängisid nad tihti, luues uuesti stseene kodusest elust, kõnelesid oma kodust ja rääkisid, milline on nende maršruut kodunt kooli..</p> <p>Seetõttu oli meie päästikuks kodu ja sealt edasi otsustasime me teha ettepaneku kasutada kogemusi sellel teemal.</p> <p>Esimese taaskäivituse korraldasime väikestes gruppides: iga laps otsis üles oma kodutäna, tippides selle Google mapi, kasutades olemasolevaid tahvelarvuteid.</p> <p>Me ei kasutanud majanumbreid. Lapsed said äppi kasutades oma kodudes ringi liikuda.</p> <p>Me aitasime neil oma kodu ja selle ümbruskonda ära tunda, igaüks sai vabalt rääkida, mis temas tähelepanu äratas.</p> <p>Üks tüdruk alustas oma maja akende kirjeldamisega. Siis palusin tal leida tee kooli. Ta näitas seda Google Mapsiga.</p> <p>Ka teised lapsed tunnevad selle täna ära, sest kõnnivad seda mööda kooli. Nad tunnevad ära hooneid, puid ja väljakuid.</p> <p>Mingil hetkel hämmastas lapsi kõige rohkem kaevukaas tänaval, mis Google Mapsis nähtav oli. Nad hakkasid arutlema, mille jaoks see on ning kuhu torud jooksevad.</p> <p>Seetõttu tegin lastele eetepaneku joonistada kaardi kaevukaantest, kus maa-alused äravoolutorud maju ühendavad. Siis valmistasin ette pika paberirulli, kuhu nad said oma majad joonistada ja majadevahelised äravoolutorud.</p> <p>Nad läksid akna juurde, läbi mille klaasi võisid nad näha kooli aia kaevukaant ja hakkasid seda joonistama koos hoonega, mida torud ühendavad.</p>	<p>R1 →</p> <p>R2 →</p> <p>R3 →</p> <p>R4 →</p> <p>R5 →</p> <p>R6 →</p> <p>R7 →</p> <p>R8 →</p> <p>R9 →</p> <p>R10 →</p>	

.Sellele järgeneb peegeldamine avatud küsimuste vastuste näol.
Vastake järgnevale küsimustele:

1. Millist reeglit olete enim päeva jooksul rakendanud ?

Täna kõige enam kasutatud reegel oli narratiivsete kaartide ehitamine.

Alustasin päästikust, mille määratlenud olin, pakkusin uusi päästikuid välja ja uurisin koos lastega maršruuti kodunt kooli.

2. Mida õppisid seda reeglit rakendades?

Ma avastasin, et nad oskavad väga hästi teed leida. Et nad oskavad määrata, kus nad elavad isegi Google Mapsil ja oskavad isegi rekonstrueerida oma tee kodunt kooli. Ma avastasin ka selle, et kaevukaante funktsioon on neile väga tuttav ja et need intrigeerivad lapsi.

3. Mida saaksid teha, et teisi reegeid rakendada?

Et narratiivi käivitada, otsustasin ehitada ribad fotodega nende majadest, mis võetud Google Mapsist. Seal ka foto koolimajast, et varustada lapsed materjalidega, et teha kindlaks teekond kodunt kooli. Sel moel, erinevaid tööriistu pakkudes, sain lasta lastel vabalt endi valikul keelekasutuseks.

(“Õpetajad õpivad narratiivset vestlust”, “Omage komplekti kasulikke meetoodilisi vahendeid ja nippe”, “Laste narratiivsuse austamine”)

4. Mida kooli juhtkonna tasandil teha saaksid, et seda reeglit homme rakendada?

Saan välja pakkuda uut heuristilist õpetamismaterjali, et võimaldada lastel üles ehitada teekond kodunt kooli.

5. Mida saaksid kooli juhtimises muuta, et Dekaloogi reegleid paremini rakendada?

Saan lastele välja pakkuda uut heuristilist õpetamismaterjali. Lisaks saaksin kaasata roboti kasutamise, mis neil kodunt kooli liikuda võimaldab, pärast sellise kaardi ehitamist, mis võimaldab lastel mõelda teaduslikult ja kasutada ditaalseid töövahendeid, integreerides sinna kogemusi. Teen ettepaneku iga riigi omaks raamistikuks, mis abistavad lapsi digitaalsete oskuste kasvatamisel.

4. HINDAVAD KOMMENTAARID

Vastavalt parimate praktikate kirjeldusele näeme kergesti, milliseid reegleid on juba rakendatud ja milliseid vaja veel rakendada. Me saame leida lingi kooli juhtimistasandi ja reeglite vahel ja kuidas nad üksteist mõjutavad. Antud juhul, õpetajaga nõu pidades, otsustatakse rikastada materjale, mida lastele pakutakse, et rakendada reegleid, mida veel rakendatud ei olnud.

Tänu esimesele osale nägid nad vaevata, millist reeglit nende klassis rakendada on vaja, et Narratiivset lähenemist rakendada õigesti.


Teisalt aitasid küsimused täpsustada linki kooli juhtimise ja Reegli vahel.

Juhul kui nad ei muudaks stiimuleid ja lastele väljapakutavaid materjale, ei saaks nad kõiki dekalooži reegleid rakendada


5. LISA 3

KÜLASTAGE NARRATE'I VEEBISAITI, ET LAADIDA ALLA REDIGEERITAV TÖÖRIIST, MIS ON SAADAVAL KA INGLISE, ITAALIA, ROOTSI JA HOLLANDI KEELES.





Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+”



Narratiivse lähenemise rakendamiseks eelkoolide ja raamatukogude vahelise koostöö ülesehitamine
NARRATE Projekt
NAM/päevik

Armas õpetaja!
 Tegemist on monitooringu töövahendiga, et mõista, kas Narratiivset lähenemist rakendatakse kooskõlas teoreetilise raamistikuga. Järgnevatelt lehekülgedelt leiame päeviku, kuhu saate laste narratiivid üles kirjutada.
 Eesmärgiks on arusaamine, milliseid reegleid juba rakendatud on ja milliseid te veel rakendanud pole. Seda peaks kasutama, et kontrollida, kas lastega läbi viidav on Narratiivi raamistikuga kooskõlas.
 Kasutama peaksite seda regulaarselt.
 Allpool olevast tabelist leiame kõik Dekaloogi reeglid.

R1:	“Õpetaja lugu lapse loo sees”
R2:	“Õppimine ja õpetamine on nauding, mitte kohustus. Esteetiline sound hariduses.”
R3:	“Laste narratiivsuse austamine”
R4:	“Vastava dokumentatsiooni mõistmine”
R5:	“Teadlikkus päästiku(te)st”
R6:	“Narratiivsete kaartide ehitamine”
R7:	“Tähenduste uurimine”

REMARGID/KIRJA PANDUD MÄRKMED

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



R8:	"Õpetajad õpivad narratiivset vestlust"	
R9:	"Omage komplekti kasulikke metoodilisi vahendeid ja nippe"	
R10:	" Loo jutustamise kohasus"	

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

Kuupäev : Vaatleja/Õpetaja	Kool:	MÄRKAMISED KOHAPEAL
Kirjeldage laste narrative(parimad praktikad)		R1
		R2
		R3
		R4
		R5
		R6
		R7
		R8
		R9
		R10

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

Kuupäev : Vaatleja/Õpetaja	Kool:	MÄRKAMISED KOHAPEAL
Kirjeldage laste narrative(parimad praktikad)		R1
		R2
		R3
		R4
		R5
		R6
		R7
		R8
		R9
		R10

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

Vastake järgnevatele küsimustele:

- Millist reeglit olete enim päeva jooksul rakendanud ?
.....
.....
.....
- Mida õppisid seda reeglit rakendades?
.....
.....
.....
- Mida saaksid teha, et teisi reegeid rakendada?
.....
.....
.....
- Mida kooli juhtkonna tasandil teha saaksid, et seda reeglit homme rakendada?
.....
.....
.....
- Mida saaksid kooli juhtimises muuta, et Dekaloogi reegeid paremini rakendada?
.....
.....
.....

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



CHAPTER V

UNI/nimekiri

1. UNI/NIMEKIRI

Kasulik Narratiivi Indikaator, (Useful Narrative Indicator) hindamaks Narratiivse lähenemise rakendamise alushariduse teenuses: UNI/list

NIMI	UNI/list Kvalitatiivne tööriist. Eesmärgiks on koguda informatsiooni Narratiivse lähenemise rakendamise mõjudest alushariduse teenusele.
KES	Õpetajad, alusharidusteenuse juhid ja vaatlejad väljaspoolt, kes on huvitatud Narratiivse lähenemise rakendamise mõjude hindamisest alushariduse teenuse puhul
MILLAL	Peale vähemalt 5 kuu möödumist Narratiivse lähenemisega vastavuses olevate tegevuste alustamisest, st. kooliaasta lõpul.
KUS	Alushariduse teenuses, kus on rakendatud Narratiivne lähenemine
MIS	Töövahend aitab mõista, milliseid muudatusi on narratiivse lähenemise rakendamiseks alushariduse teenuses tehtud.
MIKS	Eesmärgiks on hinnata kooli juhtimistasandil läbi viidud muudatusi Narratiivse lähenemise rakendamisel

MIS ON EESMÄRGIKS

UNI/list on töövahend, mis on välja töötatud Narratiivse lähenemise (NA) rakendamise mõjude hindamiseks kooli juhtimisaspektidele alushariduse teenuses.

Viide on MINA käsiraamatu ptk.3, teooria kirjeldusele, täpsemalt Fig.1, kus illustreeritakse suhteid 10 Dekaloogi reegli, ruumikorralduse ja igapäevaste tegevuste vahel.

Nagu MINA käsiraamatus üksikasjalikult kirjeldatud, siis Dekaloogi reeglite peegeldamine, nende jagamine personaliga ja ülekanndmine lastega läbiviidavatele igapäevastele tegevustele nõuab õpetajatelt, et nad mõtleksid läbi juhtimise tingimused, mis nende tööd piiritlevad. Juhul kui alushariduses otsustatakse rakendada Narratiivset lähenemist, tuleb arvestada vajadusega tegelda juhtimisaspektidega, mis paljudel juhtudel on tegevustele pikka aega raamistikuks ja mida nähakse stabiilsuse elemendina, igapäevase tegevusena.

Mõjude hindamise eesmärgiks on välja tuua need elemendid, mis võimaldanud kiiresti tegutseda (paindliku juhtimise indikaator) ja elemendid, mille puhul polnud otsene tegutsemine võimalik (vähem paindliku juhtimise indikaator).

KUIDAS KASUTADA

Töövahend näeb välja nagu kontrollnimekiri, kus on loetletud protseduuride ja vaadeldavate käitumiste indikaatorid.

Iga vaadeldavat käitumist saab hinnata positiivselt (Jah), negatiivselt (Ei) ja osaliselt (Jah, Ei). Mitte-hindamine ilma midagi kastikesse märkimata, on samuti võimalik. Nii võib juhtuda, kui vaadeldavat käitumist ei ilmnenud (nt. on tegemist uuringuga väga väikeste laste puhul). Sellisel juhul tuleb mitte hindamise põhjus otsekohe märkmetesse kirja panna.

Seda saab kasutada vaatleja väljastpoolt (mitteosalev vaatleja) või kontekstiga kursisolev vaatleja (osalev vaatleja).

Sõltuvalt uuringu eesmärgist, võib UNI/listi kasutada õppeaasta jooksul, mil Narratiivset lähenemist rakendati, üks kord või mitmeid kordi (monitooriv tegevus) ning samuti järgnevatel aastatel (mõjutegevus), nägemaks mis haridusliku eesmärgi põhielementidest järele on jäänud.

Samuti võib seda iseseisvalt kasutada mitte-osalevate vaatlejate poolt ja osalevate vaatlejate poolt, et üle vaadata hinnangud selles tööriistas raporteeritavatele vaadeldavatele käitumistele.

KUIDAS TULEMUSI HINNATA

Töövahend UNI/list on projekti partnerite (Rootsi, Eesti, Belgia, Itaalia) mitmete diskussioonide ja sihtgruppide koolides läbiviidu tulemus.

Arutletavaks teemaks oli see, kuidas määratleda ühiseid vaadeldavaid käitumisi juhtimises erineva projekti partnerriikide teenuste kultuuriraamistiku puhul. See on kasulik, et salvestada, millised on keskmise kestvusega mõjud Narratiivse lähenemise rakendamisel spetsiifiliselt alushariduses.

UNI/listi Kontrollnimekirja saab kasutada järgmisel moel:

-“põiksuunaliselt”: mitmed vaatlejad täidavad töövahendit sama ajaperioodi vältel (nt. üks nädal). See annab vaatlejate üksmeele indeksi.

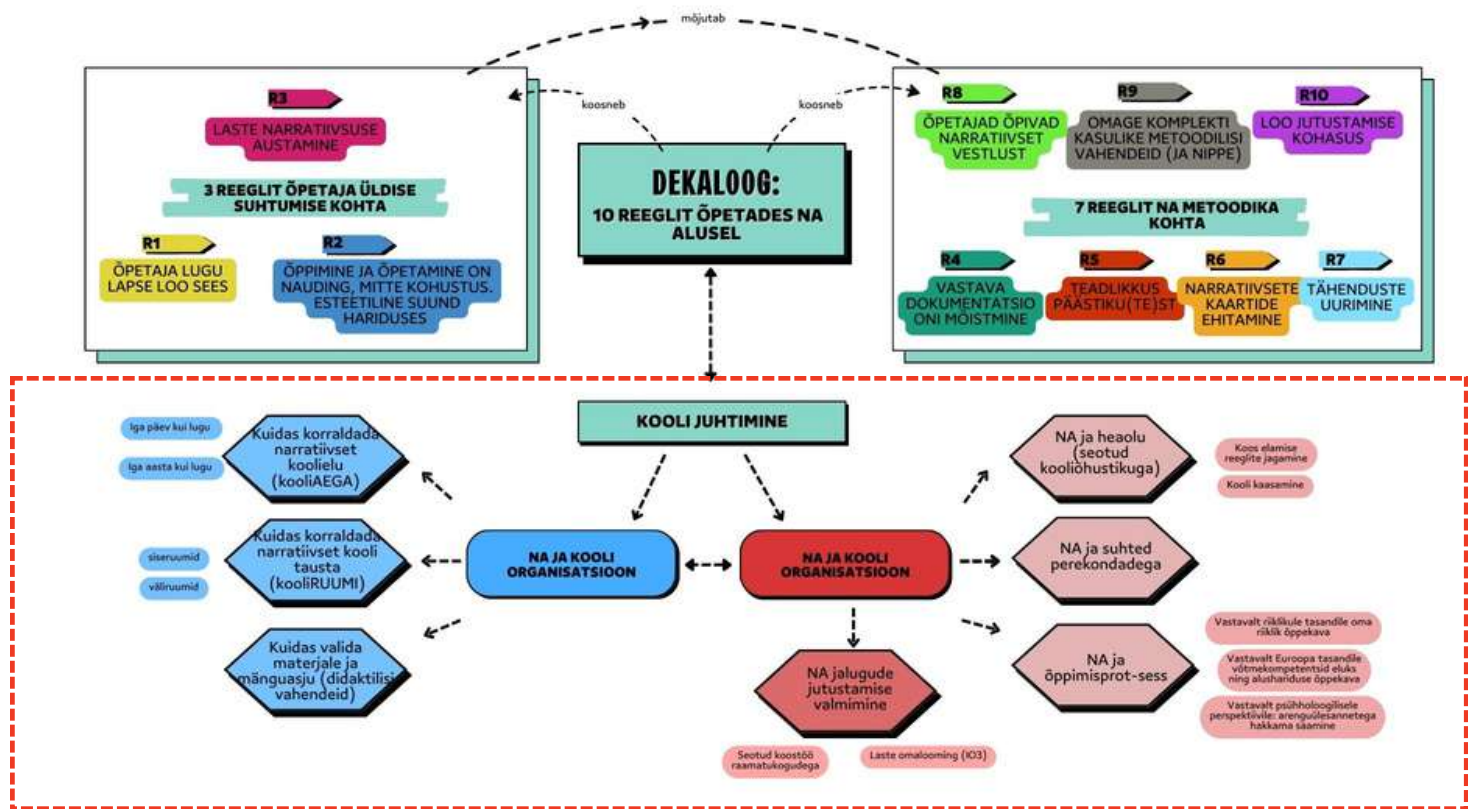
-“pikisuunaliselt”: sama(d) vaatleja(d) täidavad töövahendi Ajahetkel 1(nt. T1: 4 või 5 kuud pärast Narratiivse lähenemise rakendamist); Ajahetkel 2 (nt.T2: vahetult enne kooliaasta lõppu). Sel moel saadakse muudatuste indeks. Hindamine on järjepidev: iga protseduuri puhul tähendavad läbinisti positiivsed tulemused maksimaalselt paindlikku juhtimist, samas kui täiesti negatiivsed tulemid – kõige paindumatumat juhtimist.

2. UNI/NIMEKIRI: KUIDAS SEDA ARENDATI

UNI/list on kontroll-nimekiri, kuhu saab kirja panna vaadeldava käitumise vaatlustulemuse, mis on vastavuses MINA käsiraamatu ptk.3 protseduuride ja näidikutega.

Käesoleva versiooni puhul kogub töövahend informatsiooni, mis on eeldatavalt rakendatav enamikes alushariduse teenustes, kuid lisada saab teisigi spetsiifilisi indikaatoreid või vaadeldavaid käitumisi, et muuta UNI/list konteksti-spetsiifilisemaks.

UNI/list-töövahendi esimeses osas raporteeritakse kooli/klassi juhtimisele viitavatele näidikutele vastavuses MINA käsiraamatu ptk.3 teoreetilise raamistikuga.



Sellele teoreetilisele raamistikule järgneb skeem üldinformatsioonist uuringu kontekstis (Fig.2).

Juhul kui sama vaatleja viis mitmeid vaatlusi läbi (pikisuunaline vaatlus), leidub informatsiooni ka vaatluste järjekorras (1.-2.-3.). Mis puutub informatsiooni enesehinnangu-grupi kohta, peab vaatleja määratlema õpetajate niused, kes töötavad klassiruumis/osas. See on mõeldud esmaseks viiteks hariduslike tegevuste enesehinnangu protsessis.

Laste arvust raporteeritakse vastavuses nende vanusega.

Tuukse välja klassiruumis/osas töötavate erinevate professionaalide arv.



TAB. 2: –ÜLDINE INFORMATSIOON

ÜLDINE INFORMATSIOON

KUUPÄEV:

AEG:

HINNANG 1 2 3

Teenuse nimetus: _____

VAATLEJA/d: _____

ENESE HINDAMISE TIIM: _____

ÜLDINE INFORMATSIOON – LAPSED	ARV
Lapsed vanuses 0-1	
Lapsed vanuses 1-2	
Lapsed vanuses 2-3	
Lapsed vanuses 3-4	
Lapsed vanuses 4-5	
Lapsed vanuses 5-6	
ÜLDINE INFORMATSIOON - ÕPETAJAD	ARV
Õpetajad	
Erivajadustega laste õpetajad	
Assistendid	

Siis järgneb 1.indikaatori presenteerimine (I1): Narratiivne lähenemine ja kooliorganisatsioon (Tab. 3). See indikaator hõlmab kolme protseduuride kategooriat – ajakorraldust koolipäeva jooksul, ruumikorraldust ning õpetamisvahendite valikut. Igale organisatsiooniliste protseduuride kategooriale järgneb küsimus, millele vaatleja vastab vaatlusi tehes.

TAB. 3: INDIKAATOR 1 (I1) –NA JA KOOLI ORGANISATSIOON

Indikaator 1 (I1) –NA ja kooli organisatsioon

PROTSEDUURID:

AEG (T) - Kas ajakorraldus päeva vältel on Narratiivse lähenemisega (NA) kooskõlas?

RUUMID (S) - Kas ruumikorraldus klassiruumis on NA-ga kooskõlas?

DIDAKTILISED VAHENDID (D) – Kas didaktiliste vahendite valik on NA-ga kooskõlas?

Seejärel liigume edasi vaadeldavate käitumiste listi, mis seotud koolipäeva Aja korralduse organiseerimisega (Jah = Vaadeldav käitumine; Ei= käitumine pole vaadeldav; jah/ei = käitumine ei ole täielikult vaadeldav).

Esimene tulp (Tab.4) näitab vaadeldava käitumise kodeerimisjada, mis koosneb :

I1 (indikaator 1: NA ja kooli organisatsioon)

T (protseduur: Aeg - Time - Kas ajakorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?)

1 (vaadeldava käitumise number; 1,2,3...)

Tabelile järgneb:

- ruum, mis jätetud vaadeldu kriitiliste aspektide kirjeldamiseks
- ruum, mis jätetud võimalikest korrektiivsetest meetmetest raporteerimiseks



TAB.4: NIMEKIRI VAADELDAVATEST KÄITUMISTEST, MIS ON SEOTUD AJA ORGANISEERIMISE PROTSEDUURIDEGA

	PROTSEDUURID: AEG Kas ajakorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?	Yes	Not	Yes/ Not
I1-T-1	Iga päev on aega laste spontaansetele narratiividele			
I1-T-2	Teistele tegevustele pühendatud aega saab vähendada, et laste spontaanseid narratiive mitte katkestada			
I1-T-3	Iga päev on võimalik muuta laste tegevustele pühendatud aja korraldamist.			
I1-T-4	Lapsi vaadeldakse pidevalt, et järgida nende katseid organiseerida nende tegevustele pühendatud aega teistmoodi.			
I1-T-5				
I1-T-6				

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:

Siis liigume edasi vaadeldavate tegevuste nimekirjas klassi Ruumikorraldust puudutava osani (Jah = Vaadeldav käitumine; Ei= käitumine pole vaadeldav; jah/ei = käitumine ei ole täielikult vaadeldav).

Esimene tulp (Tab.5) näitab vaadeldava käitumise kodeerimisjada, mis koosneb :

I1 (indikaator 1: NA ja kooli organisatsioon)

S (protseduur: Ruum - Kas ruumikorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?)

1 (vaadeldava käitumise number; 1,2,3...)

Tabelile järgneb:

- ruum, mis jätetud vaadeldu kriitiliste aspektide kirjeldamiseks
- ruum, mis jätetud võimalikest korrektiivsetest meetmetest raporteerimiseks

TAB.5: NIMEKIRI VAADELDAVATEST KÄITUMISTEST, MIS ON SEOTUD RUUMI ORGANISEERIMISE PROTSEDUURIDEGA

	PROTSEDUURID: RUUMID Kas ruumikorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?	Yes	Not	Yes/ Not
I1-S-1	Siseruumikorraldust saab vastavalt laste narratiividele muuta			
I1-S-2	Õpetajad küsivad suurematel lastelt, kuidas nad tahaksid korraldada oma siseruume			
I1-S-3	Õpetajad julgustavad väiksemaid lapsi kasutama ruumi erineval moel			
I1-S-4	Klassiruumis on oma väiksem ruum, mis laste narratiividele pühendatud			
I1-S-5	Klassiruumile lisaks kasutatakse muid ruume (raamatukogud, teised sama piirkonna klassiruumid,...) et soodustada laste narratiive			
I1-S-6				

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:



Töövahend jätkub vaadeldavate tegevuste nimekirjas klassi õpetamisvahendite valikuga seotud osaga (Jah = Vaadeldav käitumine; Ei= käitumine pole vaadeldav; jah/ei = käitumine ei ole täielikult vaadeldav).

Esimene tulp (Tab.6) näitab vaadeldava käitumise kodeerimisjada, mis koosneb :

I1 (indikaator 1: NA ja kooli organisatsioon)

D (protseduur: Didaktilised vahendid – Kas didaktiliste vahendite valik päeva vältel on NA-ga kooskõlas?)

1 (vaadeldava käitumise number; 1,2,3...)

Tabelile järgneb:

- ruum, mis jäetud vaadeldu kriitiliste aspektide kirjeldamiseks

- ruum, mis jäetud võimalikest korrektiivsetest meetmetest raporteerimiseks

TAB.6:VAADELDAVATE KÄITUMISTE NIMEKIRI, MIS ON SEOTUD ÕPPEVAHENDITE/MATERJALIDE VALIMISEGA

	PROTSEDUURID: DIDAKTILISED VAHENDID Kas didaktiliste vahendite valik päeva vältel on NA-ga kooskõlas?	jah	ei	jah/ ei
I1-D-1	Laste jaoks kättesaadavaid heuristilisi materjale (tooreid, töödelduid..) on alati saadaval suurtes kogustes			
I1-D-2	Lastes julgustatakse looduse (kivid, taimed, putukad...) süstemaatilist vaatlemist.			
I1-D-3	Lastele kättesaadavaid raamatuid saavad lapsed kasutada mitmel erineval viisil (mitte ainult lugemiseks)			
I1-D-4	Lastele kättesaadavad raamatud on olemas kõikjal ja mitte ainult raamatukogus			
I1-D-5	Lapsi vaadeldes soovivad õpetajad materjale, millega narratiivi jätkata saab (raamatud, esemed, maskeerimisvahendid....			
I1-D-6				

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:

Edasi liigume indikaatorini 2 (I2): NA ja hariduslikud/kooli protsessid (Tab.6).

See indikaator sisaldab nelja protseduurikategooriat, mis seotud heaolu tunnetamise, suhetega perekondadega, arenguprotsesside ning loojutustamise kasutamiseiga.

Igale organisatsiooniliste protseduuride kategooriale järgneb küsimus, millele vaatleja vastab vaatlusi tehes.

TAB.7: INDIKAATOR 2 (I2) –NA JA KOOLI PROTSESSID

INDIKAATOR 2 (I2): NA ja kooli protsessid

PROTSEDUURID:

HEAOLU (W) – Milline suhtekliima klassis/koolis valitseb?

PEREKONNAD (F) -Kas kooli ja pere vahelised suhted on NA-ga kooskõlas?

ARENGUPERSPEKTIIV (D) – Millised õppimisprotsessid on vaadeldavad?

LOOJUTUSTAMINE (ST) – Kas lugude jutustamist kasutatakse NA-ga kooskõlas?

Analoogselt eelmisele Indikaatorile 1, jätkub töövahend vaadeldavate tegevuste nimekirjaga. Antud juhul viidates tunnetatavale heaolule klassis/koolis (Jah = Vaadeldav käitumine; Ei= käitumine pole vaadeldav; jah/ei = käitumine ei ole täielikult vaadeldav).

Esimene tulp (Tab.8) näitab vaadeldava käitumise kodeerimisjada, mis koosneb :

I2 (indikaator 2: NA ja protsessid koolis)

W (protseduur:Heaolu: Milline suhtekliima klassis/koolis valitseb?)

1 (vaadeldava käitumise number; 1,2,3...)

Tabelile järgneb:

- ruum, mis jätud vaadeldu kriitiliste aspektide kirjeldamiseks
- ruum, mis jätud võimalikest korrektiivsetest meetmetest raporteerimiseks

TAB.8: VAADELDAVATE KÄITUMISTE NIMEKIRI, MIS SEOTUD SUHTEKLIIMAGA KLASSIRUUMIS.

	PROTSEDUURID: HEAOLU – MILLINE SUHTEKLIIMA KLASSIS/KOOLIS VALITSEB?	Yes	Not	Yes/ Not
I2-W-1	Lapsed vähendavad konfliktiolukordi, kasutades sündmuste/olukordade narratiive			
I2-W-2	Lapsed vahetavad tegevusi üksteisega kokkuleppel (eesmärgiks on vähendada õpetaja sekkumisi)			
I2-W-3	Spontaansete narratiivide ajal on lastel lõbus (naer, naljad...).			
I2-W-4	Erivajadustega lapsed on eakaaslaste poolt kaasatud, et narratiividesse panustada.			
I2-W-5	Spontaansete narratiivide ajal saavad lapsed tegevuse juhtimisega hakkama, ilma et õpetaja sekkumine vajalik oleks.			
I2-W-6				

Kriitilised aspektid:
Korrektiivsed meetmed:

Vaadeldavate tegevuste nimekiri, mis hõlmab perede kaasamist NA rakendamisele koolis/klassis on järgmine: (Jah = Vaadeldav käitumine; Ei= käitumine pole vaadeldav; jah/ei = käitumine ei ole täielikult vaadeldav).

Esimene tulp (Tab.9) näitab vaadeldava käitumise kodeerimisjada, mis koosneb :

I2 (indikaator 2: NA ja protsessid koolis)

F (protseuur: Perekonnad : Kas kooli ja perede vahelised suhted on NA-ga kooskõlas?)

1 (vaadeldava käitumise number; 1,2,3...)

Tabelile järgneb:

- ruum, mis jätud vaadeldu kriitiliste aspektide kirjeldamiseks
- ruum, mis jätud võimalikest korrektiivsetest meetmetest raporteerimiseks

TAB.9: NIMEKIRI VAADELDAVATEST KÄITUMISTEST, MIS SEOTUD PEREDE KAASAMISEGA NA RAKENDAMISELE KOOLIS

	PROTSEDUURID: PERED Kas kooli ja perede vahelised suhted on NA- ga kooskõlas?	jah	ei	jah/ei
I2-F-1	Laste pered kutsuti laste spontaansete narratiivide näidistele järgi			
I2-F-2	Pered kaasati lastele kättesaadava materjalivaliku rikastamisse			
I2-F-3	Perede panus (narratiivid, materjalid) on klassiruumis esile toodud			
I2-F-4	Õpetajad rõhutavad perekondlike ja koolikogemuste järjepidevust(ka narratiivide soodustamiseks)			



I2-F-5	Laste perekonnad on otseselt seotud narratiivsete tegevustega koolis (kutse lugusid jutustama või lugema tulla...).			
I2-F-6				

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:

Edasi liigume vaadeldavate tegevuste nimekirjaga, mis hõlmab vaadeldavaid arenguprotsesse lastes: (Jah = Vaadeldav käitumine; Ei= käitumine pole vaadeldav; jah/ei = käitumine ei ole täielikult vaadeldav).

Esimene tulp (Tab.10) näitab vaadeldava käitumise kodeerimisjada, mis koosneb :

I2 (indikaator 2: NA ja protsessid koolis)

D (protseduur: Millised õppimisprotsessid on vaadeldavad?)

1 (vaadeldava käitumise number; 1,2,3...)

Tabelile järgneb:

- ruum, mis jätud vaadeldu kriitiliste aspektide kirjeldamiseks
- ruum, mis jätud võimalikest korrektiivsetest meetmetest raporteerimiseks

TAB.10: VAADELDAVATE KÄITUMISTE NIMEKIRI, MIS SEOTUD NÄHTAVATE ARENGUPROTSSESSIDEGA LASTES.

	PROTSEDUURID: ARENGUPERSPEKTIIV Millised õppimisprotsessid on vaadeldavad?	jah	ei	jah/ei
I2-D-1	Erimeelsused, mis kerkivad esile laste spontaansete narratiivide ajal, lahendatakse uute argumentide tootmisena (argumentatiivne võimekus)			
I2-D-2	Lapsed suudavad narratiivi mitu korda korrata, isegi pika aja järel (mälustrateegiad)			
I2-D-3	Lapsed selgitavad neid sõnu, mida igaüks ei kasuta, oma klassikaaslastele (sõnavara ülesehitamine)			
I2-D-4	Lapsed konstrueerivad ühiseid narratiive, mis aktsepteerivad igaühe panust (sotsiaalne areng)			
I2-D-5	Loovad narratiive, mis iga kord erinevad, isegi kui samast materjalist (loomingulisuse areng)			
I2-D-6				

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:

Järgneb vaadeldavate tegevuste nimekiri, mis hõlmab pidevat loojutustamist vastavuses NA-ga: (Jah = Vaadeldav käitumine; Ei= käitumine pole vaadeldav; jah/ei = käitumine ei ole täielikult vaadeldav).

Esimene tulp (Tab.11) näitab vaadeldava käitumise kodeerimisjada, mis koosneb :

I2 (indikaator 2: NA ja protsessid koolis)

ST (protseduur:Loo jutustamine: Kas loo jutustamist kasutatakse NA-ga kooskõlas?)

1 (vaadeldava käitumise number; 1,2,3...)

Tabelile järgneb:

- ruum, mis jätud vaadeldu kriitiliste aspektide kirjeldamiseks
- ruum, mis jätud võimalikest korrektiivsetest meetmetest raporteerimiseks

TAB.11: VAADELDAVATE KÄITUMISTE NIMEKIRI, MIS SEOTUD NA-GA KOOSKÖLAS OLEVA LOO-JUTUSTAMISEGA.

	PROTSEDUURID: LOOJUTUSTAMINE – Kas lugude jutustamist kasutatakse NA-ga kooskõlas?	jah	ei	jah/ei
I2-ST-1	Õpetajad jutustavad lugusid, mis valitud, et aidata lastel igapäevases elus esilekerkivaid probleeme lahendada (beebi sünd perekonda, kolimine teise kohta,...).			
I2-ST-2	Õpetajad loevad/jutustavad lugusid, et laste spontaanset lugudejutustamist julgustada (loojutustamine kui päästik)			
I2-ST-3	Lapsed on huvitatud narratiivide jagamisest eakaaslastele (nad otsivad nad välja, et nad narratiivis osaleksid)			
I2-ST-4	Suurematel lastel palutakse õpetajate poolt lugude jutustamine üle võtta			
I2-ST-5	Lapsed katkestavad õpetajapoolse lugemise/narratiivi, et oma narratiividega jätkata (lugu loo sees).			
I2-ST-6				

Kriitilised aspektid:
Korrektiivsed meetmed:

Tööriist hõlmab ka kokkuvõtvaid tabeleid (Tab. 12) läbiviidud uurimustest vastavuses Indikaatoriga 1 (NA ja kooliorganisatsioon: Aeg, Ruumid, Didaktilised vahendid) ning indikaatoriga 2 (NA ja protsessid koolis: Heaolu, Perekonnad, Arenguperspektiivid, Loo jutustamine). Lisaks hinnanguid väljendavatele tulpadele (Jah; ei; jah/ei), on ka tulp (N/r: pole märgatud), milles raporteerida kui palju vaadeldavaid tegevusi polnud nähtaval seoses allpool äratoodud märkustes ja kommentaarides leiduvate põhjustega Kokkuvõtvaile tabelitele järgneb ruum Märkustele, Kommentaaridele ja ettepanekutele sellest, kuidas kirjapandud nõrgematest kohtadest üle saada.

TAB.12: RESULTS

**INDIKAATOR 1
 NA JA KOOLI ORGANISATSIOON**

	N/r	jah	ei	jah/ei
AEG				
KOHAD				
DIDAKTILISED VAHENDID				



**INDIKAATOR 2
NA JA KOOLIPROTSSESSID**

	N/r	jah	ei	jah/ei
HEAOLU				
PEREKONNAD				
ARENGUPERSPEKTIIV				
LOO JUTUSTAMINE				

**3.
JUHTUMI UURIMISE TULEMUSED**

Nüüd esitleme teile töövahendit, mis täideti testimisfaasis. Vaatlus leidis aset ühel juhuslikul hetkel hommikusel ajal, ilma et õpetajate poolt oleks eelnevaid ettevalmistusi tehtud. Siin on esimene vaatlus.

TAB. 2: ÜLDINE INFORMATSIOON

ÜLDINE INFORMATSIOON

KUUPÄEV: 5 Mai 2023

AEG: 10.30

HINNANG 1 2 3

Teenuse nimetus:.....

VAATLEJA/d:.....

ENESE HINDAMISE TIIM:.....

ÜLDINE INFORMATSIOON - LAPSED	N
Lapsed vanuses 0-1	
Lapsed vanuses 1-2	
Lapsed vanuses 2-3	2
Lapsed vanuses 3-4	4
Lapsed vanuses 4-5	7
Lapsed vanuses 5-6	5
ÜLDINE INFORMATSIOON – ÕPETAJAD	
Õpetajad	2
Erivajadustega laste õpetajad	0
Assistendid	1



Indikaator 1(11): NA ja kooli organisatsioon

PROTSEDUURID

AEG (T) - Kas ajakorraldus päeva vältel on Narratiivse lähenemisega (NA) kooskõlas?

RUUMID (S) - Kas ruumikorraldus klassiruumis on NA-ga kooskõlas?

DIDAKTILISED VAHENDID (D) – Kas didaktiliste vahendite valik on NA-ga kooskõlas?

	PROTSEDUURID: AEG Kas ajakorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?	jah		Yes/ Not
I1-T-1	Iga päev on aega laste spontaansetele narratiividele	X		
I1-T-2	Teistele tegevustele pühendatud aega saab vähendada, et laste spontaansid narratiive mitte katkestada	X		
I1-T-3	Iga päev on võimalik muuta laste tegevustele pühendatud aja korraldamist	X		
I1-T-4	Lapsi vaadeldakse pidevalt, et järgida nende katseid organiseerida nende tegevustele pühendatud aega teistmoodi.			X
I1-T-5				
I1-T-6				

Kriitilised aspektid: Jälgimiseks pisut raske rühm; väiksemad otsivad tihti täiskasvanut.

Korrektiivsed meetmed: Vaatlemine eraldi gruppides? On, mille üle mõelda.

	PROTSEDUURID: RUUMID Kas ruumikorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?	Yes	Not	Yes/ Not
I1-S-1	Siseruumikorraldust saab vastavalt laste narratiividele muuta			X
I1-S-2	Õpetajad küsivad suurematel lastel, kuidas nad tahaksid korraldada oma siseruume			X
I1-S-3	Õpetajad julgustavad väiksemaid lapsi kasutama ruumi erineval moel	X		
I1-S-4	Klassiruumis on oma väiksem ruum, mis laste narratiividele pühendatud	X		
I1-S-5	Klassiruumile lisaks kasutatakse muid ruume (raamatukogud, teised sama piirkonna klassiruumid,...) et soodustada laste narratiive	X		
I1-S-6				

Kriitilised aspektid: Didaktilises mõttes kahtlased pinnad

Korrektiivsed meetmed



	PROTSEDUURID: DIDAKTILISED VAHENDID Kas didaktiliste vahendite valik päeva vältel on NA-ga kooskõlas?	Yes	Not	Yes/ Not
I1-D-1	Laste jaoks kättesaadavaid heuristilisi materjale (tooreid, töödelduid..) on alati saadaval suurtes kogustes	X		
I1-D-2	Lastes julgustatakse looduse (kivid, taimed, putukad...) süstemaatilist vaatlemist.	X		
I1-D-3	Lastele kättesaadavaid raamatuid saavad lapsed kasutada mitmel erineval viisil (mitte ainult lugemiseks)	X		
I1-D-4	Lastele kättesaadavad raamatud on olemas kõikjal ja mitte ainult raamatukogus	X		
I1-D-5	Lapsi vaadeldes soovivad õpetajad materjale, millega narratiivi jätkata saab (raamatud, esemed, maskeerimisvahendid....)	X		
I1-D-6				

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:

INDIKAATOR 2 (I2): NA ja kooli protsessid

PROTSEDUURID

HEAOLU (W) – Milline suhtekliima klassis/koolis valitseb?

PEREKONNAD (F) -Kas kooli ja pere vahelised suhted on NA-ga kooskõlas?

ARENGUPERSEKTIIV (D) – Millised õppimisprotsessid on vaadeldavad?

LOOJUTUSTAMINE (ST) – Kas lugude jutustamist kasutatakse NA-ga kooskõlas?

	PROTSEDUURID: HEAOLU – MILLINE SUHTEKLIIMA KLASIS/KOOLIS VALITSEB?	Yes	Not	Yes/ Not
I2-W-1	Lapsed vähendavad konfliktiolukordi, kasutades sündmuste/olukordade narratiive			X
I2-W-2	Lapsed vahetavad tegevusi üksteisega kokkuleppel (eesmärgiks on vähendada õpetaja sekkumisi)			X
I2-W-3	Spontaansete narratiivide ajal on lastel lõbus (naer, naljad...).	X		
I2-W-4	Erivajadustega lapsed on eakaaslaste poolt kaasatud, et narratiividesse panustada.	X		
I2-W-5	Spontaansete narratiivide ajal saavad lapsed tegevuse juhtimisega hakkama, ilma et õpetaja sekkumine vajalik oleks.	X		
I2-W-6				

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:

	PROTSEDUURID: PERED Kas kooli ja pere vahelised suhted on NA-ga kooskõlas?	Yes	Not	Yes/ Not
I2-F-1	Laste pered kutsuti laste spontaansete narratiivide näidistele järgi	X		
I2-F-2	Pered kaasati lastele kättesaadava materjalivaliku rikastamise	X		
I2-F-3	Perede panus (narratiivid, materjalid) on klassiruumis esile toodud	X		
I2-F-4	Perekondlike ja koolikogemuste järjepidevust õpetajad rõhutavad(ka narratiivide soodustamiseks)			X
I2-F-5	Laste perekonnad on otseselt seotud narratiivsete tegevustega koolis (kutse lugusid jutustama või lugema tulla...)	X		

Kriitilised aspektid:

Korrektiivsed meetmed:

	PROTSEDUURID: ARENGUPERSPEKTIIV Millised õppimisprotsessid on vaadeldavad?	Yes	Not	Yes/ Not
I2-D-1	Erimeelsused, mis kerkivad esile laste spoontaansete narratiivide ajal, lahendatakse uute argumentide tootmisena (argumentatiivne võimekus)			X
I2-D-2	Lapsed suudavad narratiive mitu korda korrata, isegi pika aja järel (mälustrateegiad)	X		
I2-D-3	Lapsed selgitavad neid sõnu, mida igaüks ei kasuta, oma klassikaaslastele (sõnavara ülesehitamine)	X		
I2-D-4	Lapsed konstrueerivad ühiseid narratiive, mis aktsepteerivad igaühe panust (sotsiaalne areng)			X
I2-D-5	Lapsed loovad narratiive, mis iga kord erinevad, isegi kui samast materjalist (loomingulisuse areng)	X		
I2-D-6				

Kriitilised aspektid: Laste vanusevahe

Korrektiivsed meetmed:



	PROTSEDUURID: LOOJUTUSTAMINE – Kas lugude jutustamist kasutatakse NA- ga kooskõlas?	Yes	Not	Yes/ Not
I2-ST-1	Õpetajad jutustavad lugusid, mis valitud, et aidata lastel igapäevases elus esilekerkivaid probleeme lahendada (beebi sünd perekonda, kolimine teise kohta,...).	X		
I2-ST-2	Õpetajad loevad/jutustavad lugusid, et laste spontaanset lugudejutustamist julgustada (loojutustamine kui päästik)			
I2-ST-3	Lapsed on huvitatud narratiivide jagamisest eakaaslastele (nad otsivad nad välja, et nad narratiivis osaleksid)	X		
I2-ST-4	Suurematel lastel palutakse õpetajate poolt lugude jutustamine üle võtta			
I2-ST-5	Lapsed katkestavad õpetajapoolse lugemise/narratiivi, et oma narratiividega jätkata (lugu loo sees).			
I2-ST-6				

Kriitilised aspektid: Uuringud puuduvad, sest vaatlemise ajal väiksemad lapsed viisid läbi loo jutustamise tegevust, suuremad konstrueerisid lugusid

Korrektiivsed meetmed: Kõigi laste vaatlemine lugude jutustamise ajal

TULEMUSED

Indikaator 1

NA ja kooli organisatsioon

	N/r	jah	ei	jah/ei
AEG		3		1
KOHAD		3		2
DIDAKTILISED VAHENDID		5		

INDIKAATOR 2

NA JA KOOLIPROTSESSID

	N/r	Yes	Not	Yes/ Not
HEAOLU		3		2
PEREKONNAD		3	1	
ARENGUPERSPEKTI IV		3		2
LOO JUTUSTAMINE	3	2		



4. MÄRKUSED JA KOMMENTAARID

Kuidas kriitilisi probleeme parendada

Indik. 1 - esineb raskusi aja paindliku korraldamisega (surve jõuda kohale õigeaegselt kõigile lastele organiseeritud sündmustele nagu einestamise ajad, pesemisajad)

Sama käib ruumide kohta

Mis puutub õpetamistegevusse, näitavad õpetajad rohkem iseseisvust üles ja see on tugevus.

Tuleb teha: arutlege, mis on vältimatu: (võibolla kindlaksmääratud suuremate ürituste toimumisaeg, mis organisatsiooni laiemat tasandit puudutab) ja milliseid pindasid saab destruktureerida ja mitte vaid spetsiifilisteks tegevusteks kasutada. Küsige kasvõi üht pakkumist

Indik 2: ühtki kriitilist probleemi esile ei kerki.

Lõpetamata vaatlused käimasolevatest hariduslikest tegevustest, organiseeritud eri vanuses lastele.

Arutlege õpetajatega edasiste protseduuride määratlemise üle

Remargid:

Protseduurid, milles õpetajad tegutsevad kõige iseseisvamalt on need, mis kõige nähtavamad.

Ehk panna eri vanuses lapsi rohkem üheskoos tööle?

Nagu tulemist nähtub, siis selles klassis on kõige kriitilisem aspekt kooslus: on kaks suuremate laste rühma, kes iseseisvalt liiguvad ning samas nooremad loodavad paljus õpetajatele.

Ehk tuleb töövahendi kasutamine ümber hinnata – üks vaatlus keskendub väikesele grupile ja teine suurele grupile.

Tulemuste võrdlemine teeb võimalikuks identifitseerida seda, mis on läbi viidud NA indikaatoritega kooskõlas (ja mida leidub mõlemas vaatluses) ning mida on või ei ole laste poolt läbiviidud tegevustes sõltuvalt nende vanusest ja võimetest, kaasa-arvatud lingvistiline ja väljendusvõimekus.

See, kuidas edasi liikuda, on arutelu tulemus koos klassi õpetajatega.



5.
ANNEX 5 - UNI/LIST

**KÜLASTAGE NARRATE'I VEEBISAITI, ET
LAADIDA ALLA REDIGEERITAV TÖÖRIIST, MIS
ON SAADAVAL KA INGLISE, ITAALIA, ROOTSI
JA HOLLANDI KEELES.**

CLICK HERE



UNI-nimekiri

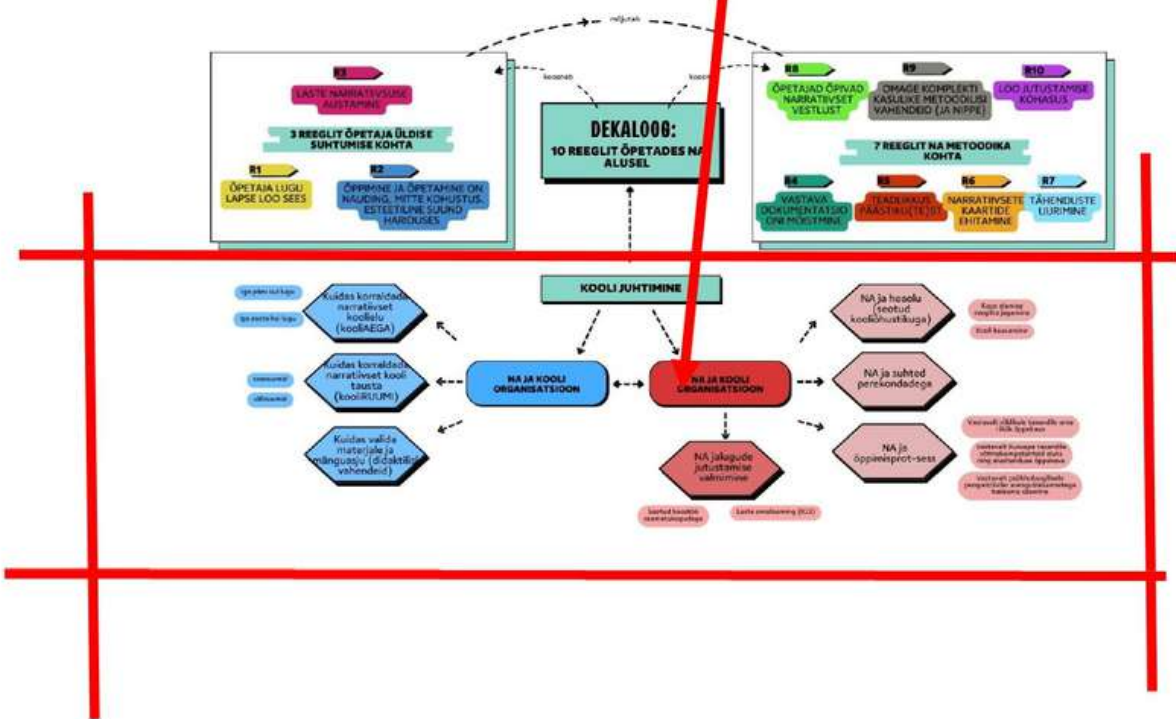
**Kasulik narratiivne
indikaator (Useful Narrative
Indicator), et anda hinnang
Narratiivse lähenemise (NA)
rakendamisele eelkooli
teenuses**

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

1



Indikaatorite raamistik: kooli juhtimine



2

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



ÜLDINE INFORMATSIOON

KUUPÄEV: _____ AEG: _____

HINNANG 1 2 3

Teenuse nimetus:.....

VAATLEJA/d:.....

ENESE HINDAMISE TIIM:.....

.....

.....

ÜLDINE INFORMATSIOON - LAPSED		ARV
Lapsed vanuses	0-1	
Lapsed vanuses	1-2	
Lapsed vanuses	2-3	
Lapsed vanuses	3-4	
Lapsed vanuses	4-5	
Lapsed vanuses	5-6	
ÜLDINE INFORMATSIOON - ÕPETAJAD		ARV
	Õpetajad	
	Erivajadustega laste õpetajad	
	Assistendid	

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

3

Indikaator 1 (I1): NA ja kooli organisatsioon			
--	--	--	--

**PROTSEDUURID
PROCEDURES**

AEG (T) – Kas ajakorraldus päeva vältel on Narratiivse lähenemisega (NA) kooskõlas?

RUUMID (S) - Kas ruumikorraldus klassiruumis on NA-ga kooskõlas?

DIDAKTILISED VAHENDID (D) – Kas didaktiliste vahendite valik on NA-ga kooskõlas?

4
Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



		jah	ei	Jah/ei
	PROTSEDUURID: AEG Kas ajakorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?			
I1-T-1	Iga päev on aega laste spontaansetele narratiividele			
I1-T-2	Teistele tegevustele pühendatud aega saab vähendada, et laste spontaanseid narratiive mitte katkestada			
I1-T-3	Iga päev on võimalik muuta laste tegevustele pühendatud aja korraldamist.			
I1-T-4	Lapsi vaadeldakse pidevalt, et järgida nende katseid organiseerida nende tegevustele pühendatud aega teistmoodi.			
I1-T-5				
I1-T-6				

Kriitilised aspektid

Korrektiivsed meetmed

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

		jah	Ei not	Jah/ ei
	PROTSEDUURID: RUUMID Kas ruumikorraldus päeva vältel on NA-ga kooskõlas?			
I1-S-1	Siseruumikorraldust saab vastavalt laste narratiividele muuta			
I1-S-2	Õpetajad küsivad suurematel lastelt, kuidas nad tahaksid korraldada oma siseruume			
I1-S-3	Õpetajad julgustavad väiksemaid lapsi kasutama ruumi erineval moel			
I1-S-4	Klassiruumis on oma väiksem ruum, mis laste narratiividele pühendatud			
I1-S-5	Klassiruumile lisaks kasutatakse muid ruume (raamatukogud, teised sama piirkonna klassiruumid,...) et soodustada laste narratiive			
I1-S-6				

Kriitilised aspektid

Korrektiivsed meetmed

6

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



	PROTSEDUURID: DIDAKTILISED VAHENDID Kas didaktiliste vahendite valik päeva vältel on NA-ga kooskõlas?	Jah	Ei	Jah/ ei
I1-D-1	Laste jaoks kättesaadavaid heuristilisi materjale (tooreid, töödelduid..) on alati saadaval suurtes kogustes			
I1-D-2	Lastes julgustatakse looduse (kivid, taimed, putukad...) süstemaatilist vaatlemist.			
I1-D-3	Lastele kättesaadavaid raamatuid saavad lapsed kasutada mitmel erineval viisil (mitte ainult lugemiseks)			
I1-D-4	Lastele kättesaadavad raamatud on olemas kõikjal ja mitte ainult raamatukogus			
I1-D-5	Lapsi vaadeldes soovivad õpetajad materjale, millega narratiivi jätkata saab (raamatud, esemed, maskeerimisvahendid...)			

Kriitilised aspektid

Korrektiivsed meetmed

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

7

INDIKAATOR 2 (I2): NA ja kooli protsessid			
--	--	--	--

PROTSEDUURID

HEAOLU (W) – Milline suhtekliima klassis/koolis valitseb?

PEREKONNAD (F) -Kas kooli ja perede vahelised suhted on NA-ga kooskõlas?

ARENGUPERSPEKTIIV (D) – Millised õppimisprotsessid on vaadeldavad?

LOOJUTUSTAMINE (ST) – Kas lugude jutustamist kasutatakse NA-ga kooskõlas?

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

8



	PROTSEDUURID: HEAOLU – Milline suhtekliima klassis/koolis valitseb?	Jah	Ei	Jah/ei
I2-W-1	Lapsed vähendavad konfliktiolukordi, kasutades sündmuste/olukordade narratiive			
I2-W-2	Lapsed vahetavad tegevusi üksteisega kokkuleppel (eesmärgiks on vähendada õpetaja sekkumisi)			
I2-W-3	Spontaansete narratiivide ajal on lastel lõbus (naer, naljad...).			
I2-W-4	Erivajadustega lapsed on eakaaslaste poolt kaasatud, et narratiividesse panustada.			
I2-W-5	Spontaansete narratiivide ajal saavad lapsed tegevuse juhtimisega hakkama, ilma et õpetaja sekkumine vajalik oleks.			

Kriitilised aspektid

Korrektiivsed meetmed

9

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

	PROTSEDUURID: PERED	Jah	Ei	Jah/ ei
	Kas kooli ja pere vahelised suhted on NA-ga kooskõlas?			
I2-F-1	Laste pered kutsuti laste spontaansete narratiivide näidistele järgi			
I2-F-2	Pered kaasati lastele kättesaadava materjalivaliku rikastamisse			
I2-F-3	Perede panus (narratiivid, materjalid) on klassiruumis esile toodud			
I2-F-4	Õpetajad rõhutavad perekondlike ja koolikogemuste järjepidevust(ka narratiivide soodustamiseks)			
I2-F-5	Laste perekonnad on otseselt seotud narratiivsete tegevustega koolis (kutse lugusid jutustama või lugema tulla...).			

Kriitilised aspektid

Korrektiivsed meetmed

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



	PROTSEDUURID : ARENGUPERSPEKTIIV Millised õppimisprotsessid on vaadeldavad?	Jah	Ei	Jah/ ei
I2-D-1	Erimeelsused, mis kerkivad esile laste spontaansete narratiivide ajal, lahendatakse uute argumentide tootmisena (argumentatiivne võimekus)			
I2-D-2	Lapsed suudavad narratiive mitu korda korrata, isegi pika aja järel (mälustrateegiad)			
I2-D-3	Lapsed selgitavad neid sõnu, mida igaüks ei kasuta, oma klassikaaslastele (sõnavara ülesehitamine)			
I2-D-4	Lapsed konstrueerivad ühiseid narratiive, mis aktsepteerivad igähe panust (sotsiaalne areng)			
I2-D-5	Lapsed loovad narratiive, mis iga kord erinevad, isegi kui samast materjalist (loomingulisuse areng)			

Kriitilised aspektid

Korrektiivsed meetmed

11

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

	PROTSEDUURID: LOOJUTUSTAMINE	Jah	Ei	Jah/ ei
	– Kas lugude jutustamist kasutatakse NA-ga kooskõlas?			
I2-ST-1	Õpetajad jutustavad lugusid, mis valitud, et aidata lastel igapäevases elus esilekerkivaid probleeme lahendada (beebi sünd perekonda, kolimine teise kohta, ...).			
I2-ST-2	Õpetajad loevad/jutustavad lugusid, et laste spontaanset lugudejutustamist julgustada (loojutustamine kui päästik)			
I2-ST-3	Lapsed on huvitatud narratiivide jagamisest eakaaslastele (nad otsivad nad välja, et nad narratiivis osaleksid)			
I2-ST-4	Suurematel lastel palutakse õpetajate poolt lugude jutustamine üle võtta			
I2-ST-P-5	Lapsed katkestavad õpetajapoolse lugemise/narratiivi, et oma narratiividega jätkata (lugu loo sees).			

Kriitilised aspektid

Korrektiivsed meetmed

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



TULEMUSED

Indikator 1 NA ja kooli organisatsioon

	N/r	JAH	EI	JAH/ EI
AEG				
KOHAD				
DIDAKTILISED VAHENDID				

Indikaator 2 NA ja kooliprotsessid

	N/r	JAH	EI	JAH/EI
HEAOLU				
PEREKONNAD				
ARENGUPERSPEKTIIV				
LOO JUTUSTAMINE				

13
Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



Märkused ja kommentaarid

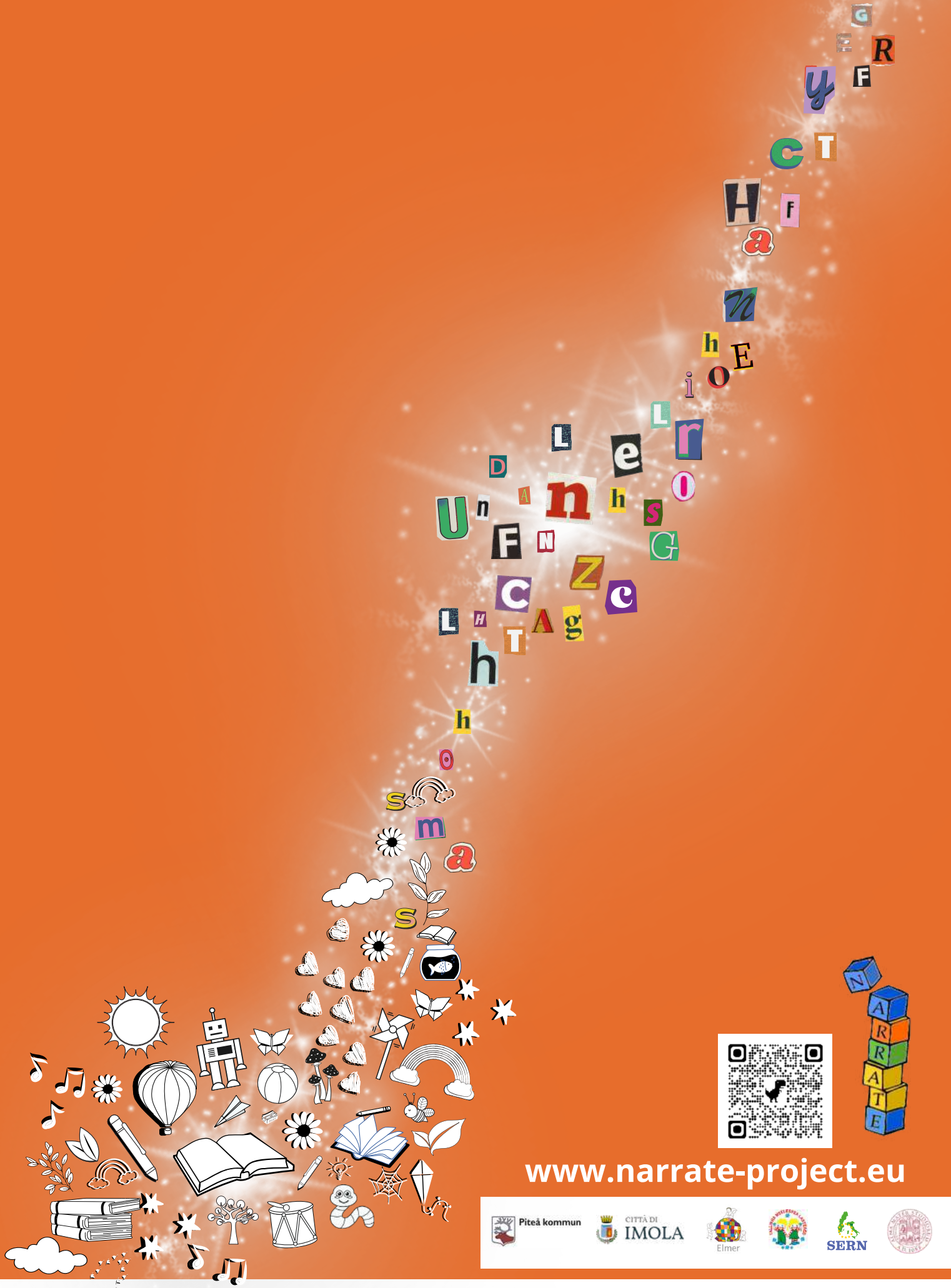
Kuidas murekohti parandada

15
Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.



Metoodilised viited

- Aronson, B., & Laughter, J. (2016). The theory and practice of culturally relevant education: A synthesis of research across content areas. *Review of Educational Research*, 86(1), 163-206.
- Arthur, L., Beecher, B., Death, E., Dockett, S., & Farmer, S. (2017). *Programming and planning in early childhood settings*. Cengage AU.
- Aurini, J.D., Heath M. (2021). *The How To of Qualitative Research*. London:SAGE Publications Ltd.
- Banks, J. A., & Banks, C. A. M. (Eds.). (2019). *Multicultural education: Issues and perspectives*. John Wiley & Sons.
- Bruner, J. (1987). Life as narrative. *Social research*, 11-32.
- Chaudry, A., & Wimer, C. (2016). Poverty is not just an indicator: the relationship between income, poverty, and child well-being. *Academic pediatrics*, 16(3), S23-S29.
- Clandinin, D. J. (2019). Narrative and story in teacher education. In *Journeys in Narrative Inquiry* (pp. 91-102). Routledge.
- Collier, V. P., & Thomas, W. P. (2017). Validating the power of bilingual schooling: Thirty-two years of large-scale, longitudinal research. *Annual review of applied linguistics*, 37, 203-217.
- Flick, U. (2018). *Managing Quality in Qualitative Research*. London : SAGE Publications Ltd.
- Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice*. New York: Teachers college press.
- Harreveld, B., Danaher, M., Lawson, C., Knight, B. A., & Busch, G. (Eds.). (2016). *Constructing methodology for qualitative research: Researching education and social practices*. Springer.
- Kozleski, E. B. (2017). The uses of qualitative research: Powerful methods to inform evidence-based practice in education. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, 42(1), 19-32.
- McAlpine, L. (2016). Why might you use narrative methodology? A story about narrative. *Eesti Haridusteaduste Ajakiri. Estonian Journal of Education*, 4(1), 32-57.
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (Eds.). (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. John Wiley & Sons.
- Monteagudo, J. G. (2011). Jerome Bruner and the challenges of the narrative turn: Then and now. *Narrative Inquiry*, 21(2), 295-302.
- Nicolopoulou, A., Cortina, K. S., Ilgaz, H., Cates, C. B., & de Sá, A. B. (2015). Using a narrative-and play-based activity to promote low-income preschoolers' oral language, emergent literacy, and social competence. *Early childhood research quarterly*, 31, 147-162.
- Phillippi, J., & Lauderdale, J. (2018). A guide to field notes for qualitative research: Context and conversation. *Qualitative health research*, 28(3), 381-388.
- Van de Vijver, F. J., & Leung, K. (2021). *Methods and data analysis for cross-cultural research* (Vol. 116). Cambridge University Press.
- Ward, M. R., Delamont, S. (Eds.). (2020). *Handbook of qualitative research in education*. Edward Elgar Publishing.



www.narrate-project.eu